

Broj: 09-2-04-1-4968-50/14
Sarajevo, 16.05.2017. god.

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI DOM

 BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 29.05.2017			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01-04-	1049	17	

PREDMET: Program razvoja sistema zaštite i spašavanja na nivou institucija i organa Bosne i Hercegovine, dostavlja se -

Veza: Akt Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine broj: 01-50-2-13-48/17 od 10.05.2017. godine

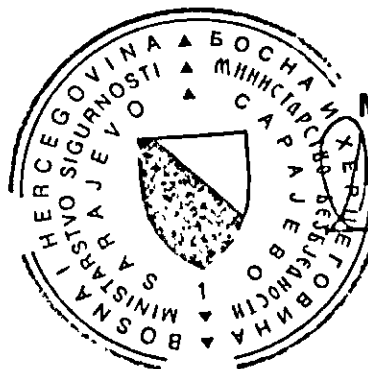
U prilogu akta dostavljamo vam Program razvoja sistema zaštite i spašavanja na nivou institucija i organa Bosne i Hercegovine (u pisanoj i elektronskoj verziji), radi razmatranja i usvajanja na Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Program razvoja predstavlja dopunu ranije dostavljenog Prijedloga odluke o usvajanju Programa razvoja sistema zaštite i spašavanja na nivou institucija i organa Bosne i Hercegovine (naš akt broj: 09-2-04-1-4968-46/14 od 13.04.2017).

S poštovanjem,

Prilog:
- Program razvoja (print+cd)

Dostavljeno:
- naslovu
- a/a

MINISTAR

Dragan Mektić

**PROGRAM RAZVOJA SISTEMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA
NA NIVOU INSTITUCIJA I ORGANA BOSNE I HERCEGOVINE**

1. Uvod

U svijetu se gotovo svakodnevno dešavaju različite prirodne ili druge nesreće koje pogađaju milione ljudi i rezultiraju brojnim ljudskim žrtvama i razaranjem materijalnih i kulturnih dobara, uništenjem infrastrukture, degradiranjem životne sredine sa velikim štetama po privredu i ekonomiju zemlje i teškim ekonomskim i socijalnim posljedicama. Na području Jugoistočne Evrope se također pojavljuju nesreće velikih razmjera koje mogu da se prošire i na Bosnu i Hercegovinu ili eventualno iz BiH na druge susjedne zemlje i izazovu štete po zdravlje ljudi i teške gubitke za društvo i zajednicu.

Spoznaja o potrebi smanjenja rizika i negativnog uticaja prirodnih ili drugih nesreća jedno je od ključnih pitanja sigurnosti zemlje i regiona što se ogleda kroz redovno praćenje, planiranje i analizu situacije u zemlji i prezentira kroz odgovarajuće dokumente sa konkretnim podacima i pokazateljima budućeg razvoja. Jedan od takvih dokumenata je i Program razvoja sistema zaštite i spašavanja.

Izrada Programa razvoja proizilazi iz Okvirnog zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini¹, Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine² i međunarodnih propisa Evropske unije i Ujedinjenih nacija iz oblasti zaštite i spašavanja. U skladu s tim i obavezama koje proističu prema Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji, Program razvoja se bazira i na Strateškom okviru BiH koji je izradila Direkcija za ekonomsko planiranje Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vijeće ministara BiH). Strateški okvir BiH je pripremljen u skladu sa Odlukom o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama Bosne i Hercegovine. Jedan od prioriteta ovog dokumenta odnosi se na unapređenje sigurnosnog sektora sa aspekta odgovornosti i efikasnosti u povećanja sigurnosti građana i imovine.

Program razvoja se izrađuje na osnovu Procjene ugroženosti Bosne i Hercegovine od prirodnih ili drugih nesreća (u daljem tekstu: Procjena ugroženosti BiH) i sadrži smjernice za koncipiranje programa razvoja sistema zaštite i spašavanja u entitetima i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Brčko Distrikt BiH). Vijeće ministara BiH na prijedlog Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ministarstvo sigurnosti BiH) utvrđuje Program razvoja i potom ga dostavlja Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na usvajanje.

Program je urađen za petogodišnji period od 2018-2022. godine s ciljem da se sagleda stanje sistema zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini, utvrde slabosti i nedostaci te zadaci, aktivnosti

---

¹ Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini, „Službeni glasnik BiH“, broj: 50/08, (udaljem tekstu: Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju)

² Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine „Službeni glasnik BiH“, br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09 i 103/09 (u daljem tekstu: Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave BiH)

I nosioci realizacije koji će u naznačenom periodu doprinijeti prevazilaženju utvrđenih problema, unapređenju i podizanju zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini na viši stepen sigurnosti. U Izradi Programa su učestvovala institucije i organi Bosne i Hercegovine koje u svojoj nadležnosti imaju segment zaštite i spašavanja i koje su na osnovu utvrđenih strateških ciljeva i strateških programa dale prijedloge aktivnosti koje planiraju realizirati u roku predviđenom Programom razvoja.

S obzirom da je Bosna i Hercegovina opredijeljena za evropski put i želi postati članica Evropske unije, bitno je da poštuje njene smjernice, preporuke i dokumente iz oblasti zaštite i spašavanja i djeluje u skladu s njima. Neophodno je da Bosna i Hercegovina ima efikasan sistem zaštite i spašavanja u okviru kojeg može pružiti brz i adekvatan odgovor na nesreće, spriječiti ili umanjiti ljudske žrtve i materijalne štete. Strukture zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini ulažu velike napore da ispoštuju utvrđene standarde Evropske unije i NATO-a u oblasti zaštite i spašavanja ali komplicirana organizacija i decentralizirana struktura umanjuju pozitivne efekte.

Nadležne institucije Bosne i Hercegovine, kao zemlje potpisnice Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Evropskoj uniji imaju permanentnu obavezu trajnog angažmana na uspostavljanju kvalitetnog i dugoročnog sistema planiranja i spremnosti za reagiranje na rizike i katastrofe. To je proces koji obuhvata prevenciju sa posebnim akcentom na sistem praćenja i ranog upozoravanja, ublažavanje posljedica nesreće i spremnost na efikasan odgovor.

Operativno djelovanje kao odgovor na nesreće zastupljeno je na lokalnom nivou uz koordinaciju na višim nivoima u skladu sa principom subsidiarnosti. Sistem zaštite i spašavanja je interdisciplinaran i zahtijeva vrlo stručan i naučan pristup, korištenje naučno-istraživačkih projekata kao i primjenu dosadašnjih iskustava u zaštiti od prirodnih ili drugih nesreća u zemlji, susjednim zemljama i široj regiji.

Izrada Programa razvoja kao i drugih dokumenata i postupak djelovanja u nesrećama odvija se u skladu sa međunarodnim standardima i propisima među kojima su rezolucija 46/182 iz 1991. godine o jačanju i koordinaciji humanitarne pomoći UN (koja uključuje glavna načela provođenja humanitarne pomoći UN i i zemalja članica i preporuke u provođenju specifičnih mjera prevencije i pripravnosti za brz i koordiniran odgovor u prirodnim i civilizacijskim katastrofama i velikim nesrećama).

Mada neobavezujuće ali ništa manje značajne su i preporuke iz Oslo³ koje obuhvaćaju načela, mehanizme i procedure koje se odnose na djelovanje vojno-civilnih snaga u mimodopskim katastrofama i velikim nesrećama, zatim EU smjernice za pružanje podrške zemlje domaćina (HNS) zemljama članicama EU koje pružaju pomoć tokom vanrednih situacija širokih razmjera, NATO Budimpeštanske smjernice iz 2009. godine i revidirane Budimpeštanske smjernice iz 2014. godine koje se odnose na obavještanje javnosti u kriznim situacijama, INSARAG smjernice

---

³ "Oslo Smjernice", 2007, Korištenje stranih vojnih i civilnih odbrambenih sredstava za uklanjanje posljedica katastrofa - ("Oslo Guidelines", 2007, Guidelines On The Use of Foreign Military and Civil Defence Assets In Disaster Relief)

UN-a⁴, Direktiva 2007/60/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 23. 10. 2007. godine o procjeni i upravljanju poplavnim rizicima, EU strategija za podršku smanjenju rizika od katastrofa u zemljama u razvoju, 2009., Procjena rizika i mapiranje smjernica za upravljanje katastrofama 2010. - dokument Evropske komisije, Međunarodna strategija za redukciju rizika UN-a, 2010., Odluka br. 1313/2013/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 17.12.2013. o Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu i drugi međunarodni dokumenti.

Izrazi koji su u ovom Programu radi preglednosti dati u jednom gramatičkom rodu bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.⁵ Obaveza integriranja rodne perspektive u aktivnosti u oblasti prevencije i smanjenja rizika od prirodnih ili drugih nesreća koja se odnosi i na Bosnu i Hercegovinu utemeljena je na recentnim međunarodnim dokumentima i to „Pekinškoj deklaraciji i Platformi za akciju“⁶ (Cilj K.3.258.II) prema kojoj se traži od vlada zemalja članica da razvijaju baze podataka razvrstane po spolu, rodne analize politika, te rodno odgovorne sisteme praćenja i izvještavanja u različitim oblastima i temama, među kojima je i uticaj prirodnih katastrofa na žene. Također, „Hyogo okvir za akciju“⁷ nalaže da „rodna perspektiva bude integrirana u sve politike, planove i procese donošenja odluka u oblasti upravljanja rizikom od nesreća“, kao i UNISDR-ova „Pekinška agenda za globalnu akciju u cilju rodno odgovornog pristupa smanjenju rizika od katastrofa“.⁸

Osigurati rodno odgovorno postupanje i ravnopravnost spolova u oblasti zaštite i spašavanja u skladu je sa Zakonom o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini, na osnovu člana 24. kojim se utvrđuje da „Organi vlasti na državnom i entitetskom nivou (...), u okviru svoje nadležnosti, dužni su poduzeti sve odgovarajuće i potrebne mjere radi provođenja odredbi propisanih ovim zakonom i Gender akcionim planom Bosne i Hercegovine, uključujući, ali ne ograničavajući se na: donošenje programa mjera radi postizanja ravnopravnosti spolova u svim oblastima i na svim nivoima vlasti (...). Istim članom, tačka e), regulirano je da „Sastavni dio programa mjera radi postizanja ravnopravnosti spolova u svim oblastima uključuje, ali se ne ograničava na: analizu stanja spolova u određenoj oblasti; implementaciju donesenih državnih politika kroz akcione

---

⁴ Smjernice imaju funkciju priručnog vodiča za međunarodne akcije traganja i spašavanja iz ruševina u državama koje žele uspostaviti kapacitete za USAR, kao i one koje već imaju USAR timove. Nadalje, Smjernice ne predstavljaju mjerodavne upute, nego su više detaljne preporuke zasnovane na prikupljenim institucionalnim iskustvima iz intervencija međunarodnih USAR timova predviđenih u okviru programskih zadataka INSARAG-a. Korištenje Smjernica INSARAG-a potvrđeno je Rezolucijom 57/170 Opće skupštine UN-a o „jačanju efikasnosti i koordinacije u pružanju međunarodne pomoći u traganju i spašavanju iz ruševina“ od 16. decembra 2002. godine. (Smjernice i metodologija INSARAG-a, juli 2006.)

⁵ U skladu sa članom 9. tačka e) Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 32/10), diskriminacija u jeziku postoji kada se koristi isključivo jedan gramatički rod kao generički pojam. Formulacija iz ove sugestije koristi se u skladu sa članom 44.a stav (1). Izmjena i dopuna Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 58/14).

⁶ Donesene na IV svjetskoj konferenciji o ženama, 15. septembra 1995. u Pekingu

⁷ Donesen 2005. godine na Svjetskoj konferenciji o smanjenju rizika od nesreća, Hyogo okvir su podržali predstavnici 168 prisutnih država, uključujući i BiH.

⁸ Donesena u Pekingu, 22. aprila 2009. na Međunarodnoj konferenciji na temu „Rod i smanjenje rizika od katastrofa“.

planove za ravnopravnost spolova; mjere za otklanjanje uočene neravnopravnosti spolova u određenoj oblasti”.

Program razvoja ima funkciju Strategije za smanjenje rizika od katastrofa, čija Izrada je obaveza svih država koje su prihvatile Sendal deklaraciju 2015. godine.⁹

Prema ovoj deklaraciji potrebno je integrirati smanjenje rizika od katastrofa, na odgovarajući način, u razvojne politike i planiranje na nivou vlada, uključujući strategije o smanjenju siromaštva, kao i sektorske i multi-sektorske politike i planove.

Pored toga, usvojiti ili, gdje je neophodno, modificirati legislativu koja će podržati smanjenje rizika uključujući i mehanizme koji pospješuju i promoviraju inicijative za realiziranje aktivnosti na smanjenju i predupređenju rizika od katastrofa.

Za postizanje očekivanog ishoda treba težiti sljedećem cilju: spriječiti nove i smanjiti postojeće rizike od katastrofa kroz implementaciju integriranih i sveobuhvatnih ekonomskih, strukturnih, pravnih, socijalnih, zdravstvenih, kulturnih, obrazovnih, ekoloških, tehnoloških, političkih i institucionalnih mjera koje sprječavaju i smanjuju opasnosti, izloženosti i ranjivosti, te povećavaju spremnost za odgovor i oporavak, a samim tim i jačaju otpornost.

Obaveze zemalja koje su prihvatile Sendal deklaraciju među kojima je i Bosna i Hercegovina su da se na nivou države realiziraju sljedeće aktivnosti:

- Uspostaviti bazu podataka (statističke informacije, podaci o mapiranju rizika, rizicima od katastrofa, utjecaju i gubicima);
- Donijeti jedinstvenu metodologiju za procjenu rizika i izradu planova zaštite i spašavanja;
- Usvojiti jedinstvenu terminologiju koja se odnosi na smanjenje rizika od katastrofa;
- Donijeti strategiju smanjenja rizika od katastrofa u skladu sa klimatskim promjenama koje imaju štetne posljedice po okoliš, zemljište, sigurnost hrane...;
- Osnovati fondove za slučaj katastrofa u cilju odgovora i oporavka od katastrofa;
- Uspostaviti efikasan mehanizam koordinacije u katastrofama;
- Razviti procedure za praćenje implementacije Hyogo i Sendal deklaracija;
- U postojeće mehanizme izvještavanja međunarodnih i drugih institucija koji se tiču održivog razvoja uključiti i informacije o provedbi i napretku u primjeni Hyogo i Sendal deklaracija;

---

⁹ Okvir za smanjenje rizika od katastrofa iz Sendalja za period 2015–2030. usvojen je na Trećoj svjetskoj konferenciji UN-a koja je održana u Sendalju, Japan, 18. marta 2015. godine.

- Usvajati i ratificirati relevantne međunarodne pravne instrumente vezane za smanjenje rizika od katastrofa i osigurati mehanizme za njihovu implementaciju;
- Donijeti plan aktivnosti za pristupanje Bosne i Hercegovine Mehanizmu civilne zaštite Evropske unije;
- Donijeti plan obuke državnih službenika u Bosni i Hercegovini iz oblasti smanjenja rizika od katastrofa;
- Poboljšati dokumente koji tretiraju prekograničnu saradnju u slučaju katastrofa;
- Donijeti zakon o okolišu.

Manji dio ovih aktivnosti je već urađen a planirano je da ostale aktivnosti budu realizirane putem ovog Programa razvoja što bi dovelo do implementacije Sendai deklaracije.

Program razvoja se bazira i na priručniku Projekt Sfera – Humanitarna povelja i minimalni standardi u humanitarnim reakcijama¹⁰ iz 2011. godine. Cilj priručnika je poboljšati kvalitetu humanitarnih reakcija u situacijama katastrofa, kako bi se poboljšala odgovornost humanitarnih sistema prema ljudima pogođenim katastrofama. Priručnik omogućava bolju komunikaciju i koordinaciju između različitih institucija uključenih u proces zaštite i spašavanja.

Shodno tome, Program razvoja se zasniva na tri temeljna uvjerenja: prvo, da oni koji su pogođeni katastrofom ili sukobima imaju pravo na život s dostojanstvom, pa tako i pravo na pomoć, drugo, da treba poduzeti sve moguće korake kako bi se ublažila ljudska patnja koja proizlazi iz katastrofa ili sukoba i treće, potreba za rodno odgovornim pristupom svim politikama i aktivnostima jer žene u slučaju prirodnih ili drugih nesreća predstavljaju posebno ranjivu kategoriju zbog njihovog nepovoljnog socio-ekonomskog, političkog ili kulturno-tradicijskog položaja u društvu.

Priručnik prepoznaje i značaj preventivnog djelovanja ističući potrebu pripremljenosti za katastrofe u smislu postojanja kapaciteta, izgrađenih odnosa i znanja za pripremu i efektivnu reakciju na katastrofe. To treba da bude popraćeno aktivnostima koje će poboljšati pripremljenost i smanjiti rizik pojave nesreća u budućnosti.

Generalno gledajući, standardi i preporuke koje nudi Sfera se u principu ne razlikuju od ustaljene prakse u oblasti zaštite i spašavanja. Primjera radi, to se ogleda u preporuci za povećanim angažmanom vojske u humanitarnim reakcijama i usmjerenju na razvoj specifičnih smjernica i strategije koordinacije za humanitarni civilno-vojni dijalog, zatim povećane uključenosti privatnog sektora u humanitarne reakcije i sličnim aktivnostima. Standardi koji se nude su univerzalni i usmjereni na konkretnu situaciju imajući u vidu specifične ranjivosti i kapacitete.

¹⁰ Grupa nevladinih organizacija i pokret Crvenog križa i Crvenog polumjeseca su 1997. godine pokrenuli Projekt Sfera (The Sphere Project) kako bi razvili skup univerzalnih minimalnih standarda u osnovnim područjima humanitarne reakcije: Priručnik Sfera (the Sphere Handbook).

Humanitarna reakcija slijedi nakon što se izvrši analiza i procjena potreba ljudi, postojećih slabosti i sposobnosti u cjelini, uzimajući u obzir različite potrebe, interese, ranjivosti i sposobnosti žena i muškaraca, djevojčica i dječaka, te različitih utjecaja katastrofa ili sukoba na iste (Sfera).

Smanjenje rizika od katastrofa i zaštita okoliša su također pomenuti u ovom priručniku kao značajni segmenti u procesu humanitarne reakcije. Evidentno je da je percepcija sagledavanja problema u vezi sa ovim pitanjima i proizašće reakcije i preporuka u Priručniku identična sa praksom i djelovanjem u sistemu zaštite i spašavanja.

Tako se smanjenje rizika od katastrofa definiše kao koncept i praksa koja se odvija kroz sistematske napore za analizu i upravljanje uzročnim faktorima katastrofa, uključujući i smanjeno izlaganje opasnostima, smanjenu ranjivost ljudi i imovine, pametno upravljanje zemljištem i okolišem i poboljšanu pripremljenost za štetne događaje koji uključuju prirodne katastrofe.

Minimalni standardi koji se odnose na okoliš u potpunosti korespondiraju sa sagledavanjem ovog pitanja u sistemu zaštite i spašavanja i primjenjivi su u praksi jer se bave potrebom da se spriječi prekomjerno iskorištavanje, zagađenje i degradacija stanja okoliša te ima za cilj da se osiguraju funkcije okoliša koje podržavaju život, smanji rizik i ranjivost i uvedu mehanizmi koji podržavaju prilagodljivost prirodnih sistema za samo-oporavak.

2. Mandat Ministarstva sigurnosti BiH

Prema Zakonu o ministarstvima i drugim organima uprave BiH, član 14. alineja 7 Ministarstvo sigurnosti BiH nadležno je za:

- provođenje međunarodnih obaveza i saradnju u provođenju civilne zaštite;
- koordiniranje djelovanja entitetskih službi civilne zaštite u BiH i usklađivanje njihovih planova za slučaj prirodne ili druge nesreće koje zahvataju teritoriju BiH,
- donošenje programa i planova zaštite i spašavanja.

Pored ovih aktivnosti Ministarstvo sigurnosti BiH prema Okvirnom zakonu o zaštiti i spašavanju, između ostalog, koordinira aktivnostima u planiranju i djelovanju Institucija i organa Bosne i Hercegovine u oblasti zaštite i spašavanja (član 11.). Članom 14. tačka e) pomenutog zakona, Ministarstvo sigurnosti BiH izrađuje i predlaže Program razvoja sistema zaštite i spašavanja Institucija i organa Bosne i Hercegovine.

3. Misija

Ministarstvo sigurnosti BiH u saradnji sa Institucijama i organima u Bosni i Hercegovini provodi aktivnosti zaštite i spašavanja u skladu sa međunarodnim standardima kako bi se svaki građanin

osjećao sigurnim a njegova imovina, okruženje u kome živi, kao i vrijednosti cjelokupnog društva sa kritičnom infrastrukturom i njenim funkcijama zaštićene.

4. Vizija

Izgrađen efikasan sistem zaštite i spašavanja za smanjenje rizika od prirodnih ili drugih nesreća i njihovih posljedica kroz koordinaciju, upravljanje i uzajamno djelovanje institucija i organa u Bosni i Hercegovini, a s ciljem veće sigurnosti građana Bosne i Hercegovine.

5. Najčešći rizici u Bosni i Hercegovini

Bosna i Hercegovina je prema svom geografskom položaju, prirodnim karakteristikama teritorije i geološkog sastava tla, raspoređenosti riječnih tokova, šumskog pojasa, uticaja i ukrštanja različitih meteoroloških faktora i drugim, čovjekovim djelovanjem uzrokovanim pojavama, izložena mnogobrojnim rizicima nastanka prirodnih ili drugih nesreća.

Poplave su najčešća prirodna nesreća u Bosni i Hercegovini, a javljaju se najmanje jednom godišnje, uz značajne materijalne štete. Oko 2.500 km² teritorija u BiH izloženo je rizicima poplava, posebno od rijeke Save i njezinih pritoka. U decembru 2010. i maju 2014. godine, Bosna i Hercegovina je imala najveću količinu padavina zabilježenu u posljednjih 100 godina, što je rezultiralo ogromnim poplavama na velikom dijelu teritorija.

Odroni i klizanje tla izazvani velikim padavinama obično se javljaju zajedno sa poplavama i imaju katastrofalne posljedice po stanovništvo, što se pokazalo u velikim poplavama u maju i augustu 2014. godine, kada je na desetine porodica usljed pokrenutih klizišta ostalo bez svojih kuća.

Šumski požari također, izazivaju svake godine velike materijalne štete, posebno po šumsko bogatstvo i unište između 1.000 i 3.000 hektara godišnje, uglavnom u nižim šumskim područjima. S obzirom da je najveći uzročnik požara ljudski faktor, pažnju i aktivnost treba usmjeriti na preventivno djelovanje obavještanja javnosti, podizanja svijesti o opasnostima od požara itd.

Veliki dio Bosne i Hercegovine je na području seizmičke opasnosti od zemljotresa intenziteta 7 do 9 stepeni na Mercalli-Cancani-Siebergovoj ljestvici. Tokom dvadesetog stoljeća, zabilježeno je 14 razornih zemljotresa u ovom rasponu intenziteta, koje su, pored ogromnih materijalnih razaranja, za posljedicu imali i ljudske žrtve. Banja Luka je najčešće pogođeno područje (zemljotres zabilježeni 1884., 1935., 1969. i 1981. godine), dok je oblast Livna i južne Hercegovine također izrazito izložena seizmičkoj opasnosti.

Visoki snježni nanosi, veliki olujni vjetrovi, suša, zagađenost područja minama i drugim neeksplozivnim ubojitim sredstvima, epidemije različitih bolesti koje pogađaju ljude, životinje i biljke, te rudarske i industrijske nesreće su u velikoj mjeri zastupljene u Bosni i Hercegovini.

Što se društvenog uticaja nesreća tiče, s obzirom da je Bosna i Hercegovina pretežno ruralna zemlja, sa još uvijek izraženim tradicionalnim pogledima na ekonomsko-društvenu ulogu žene u

funkciji očuvanja domaćinstva i zajednice, prirodne i druge nesreće nejednako pogađaju žene i muškarce.

Od velike je važnosti za sve subjekte na svim nivoima u sistemu zaštite i spašavanja, imati jasnu spoznaju o ukupnim potencijalnim opasnostima koje u vidu prirodnih ili drugih nesreća mogu zadesiti Bosnu i Hercegovinu kao i razrađenu metodologiju djelovanja kada do njih dođe. Blagovremeno i efikasno reagiranje u nesrećama nerijetko zahtijeva uključivanje ne samo Institucija i organa Bosne i Hercegovine već i susjednih zemalja, zemalja regije i šire međunarodne zajednice.

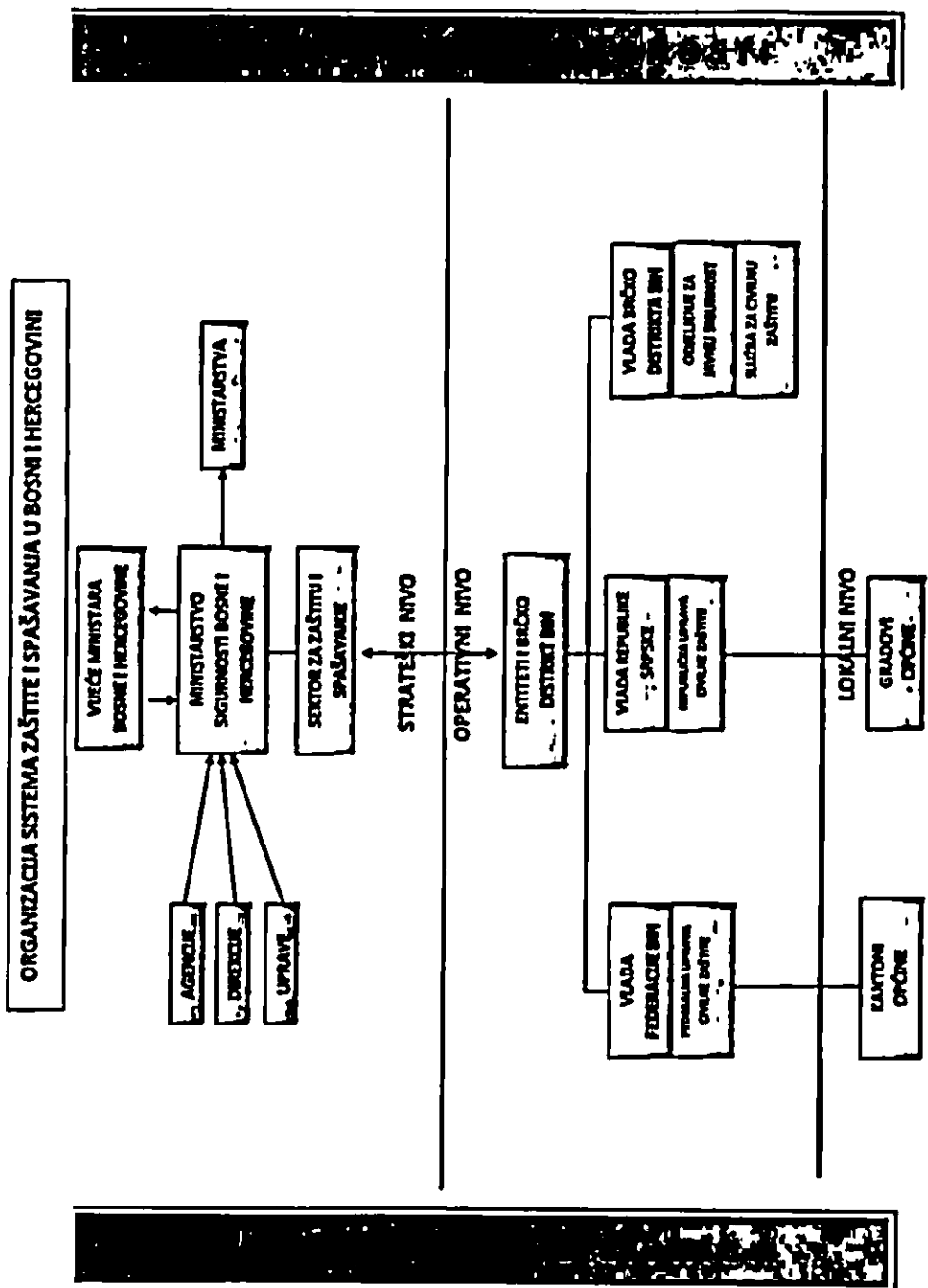
Stoga je od posebnog značaja utvrditi stepen organiziranosti, razvoja, osposobljenosti i opremljenosti sistema zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini, njegove nedostatke i poteškoće te načine prevazilaženja slabosti i mogućnosti unapređenja.

6. Analiza stanja sistema zaštite i spašavanja

Analiza sistema zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini se odnosi na analizu postojećeg stanja, analizu okruženja te analizu mogućnosti realizacije utvrđenih strateških ciljeva sa akcentom na djelovanje Institucija i organa Bosne i Hercegovine.

Analiza daje osnovne karakteristike sistema što uključuje: organizaciju i koordinaciju sistema, pravni okvir, preventivne i operativne kapacitete, mogućnosti finansiranja, prijedlog planiranih projekata u svrhu ostvarenja utvrđenih strateških ciljeva te generalne preporuke za realizaciju Programa razvoja BiH.

Sistem zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini je decentraliziran i funkcioniše na nekoliko nivoa: državni, entitetski, Brčko Distrikt BiH i lokalni (kantonalni i gradski/općinski). Organizacija zaštite i spašavanja je složena i komplicirana što utiče na efikasnost i brzinu odgovora u nesrećama i može da umanjiti pozitivne efekte djelovanja. Zasnovana po sistemu supsidijarnosti, odnosno odlučivanja i djelovanja na lokalnom nivou uz koordinaciju na višem, potrebnom nivou.

Shema 1 – Organizacija Sistema zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini

Donošenjem Okvirnog zakona o zaštiti i spašavanju stvoreni su uvjeti da sistem zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini može da funkcioniše i ispunjava obaveze u cilju veće sigurnosti i zaštite građana i materijalnih dobara.

Ministarstvo sigurnosti BiH kao osnovni nosilac organiziranja i djelovanja zaštite i spašavanja na državnom nivou nema izvorne nadležnosti u mnogim oblastima zaštite i spašavanja. To se posebno odnosi na operativni odgovor i uspostavljanje operativnih struktura za djelovanje u slučaju prirodnih ili drugih nesreća što je u nadležnosti drugih državnih institucija, entiteta i lokalnog nivoa.

Ministarstvo sigurnosti BiH na osnovu Okvirnog zakona o zaštiti i spašavanju ostvaruje međunarodnu saradnju i koordinira djelovanje institucija i organa Bosne i Hercegovine koje u svojoj nadležnosti pored ostalog, imaju i segment zaštite i spašavanja. Dosadašnja međuresorna koordinacija i saradnja na svim nivoima je pokazala da, zahvaljujući urađenim propisima koji se odnose na koordinirano djelovanje u nesrećama, posebno u slučaju primanja, upućivanja i tranzita međunarodne pomoći te načinu i postupku prelaska državne granice prilikom primanja ili upućivanja međunarodne pomoći u zaštiti i spašavanju, može uspješno odgovoriti na većinu izazova prirodnih ili drugih nesreća. To je naročito došlo do izražaja tokom nesreća u Bosni i Hercegovini, posebno poplava u 2014. godini.

Ministarstvo sigurnosti BiH saraduje sa Vijećem ministara BiH kojem dostavlja na usvajanje prijedloge značajnih dokumenata iz oblasti zaštite i spašavanja, zahtjeve za traženjem međunarodne pomoći te proslijeđuje zahtjeve nadležnih organa entiteta i Brčko Distrikta BiH za proglašenjem ili prestankom stanja prirodne ili druge nesreće i predlaže finansijska sredstva za ove aktivnosti.

U skladu sa Okvirnim zakona o zaštiti i spašavanju, Ministarstvo sigurnosti BiH također vrši koordinaciju djelovanja institucija i organa Bosne i Hercegovine kao i entiteta i Brčko Distrikta BiH koji u saradnji sa lokalnim nivoom vrše aktivnosti operativnog djelovanja u slučaju prirodnih ili drugih nesreća.

Ministarstvo sigurnosti BiH preko Sektora za zaštitu i spašavanje ostvaruje kontinuiranu saradnju sa institucijama i organima Bosne i Hercegovine te nadležnim institucijama i organima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Saradnja na državnom nivou je do sada bila uglavnom korektna, mada su poboljšanja moguća i poželjna i potrebno je da sve institucije i organi ulože dodatne napore da se postojeća saradnja unaprijedi i poboljša.

Saradnja na entitetskom nivou i sa Brčko Distriktom BiH ostvaruje se, najvećim dijelom, sa Federalnom upravom civilne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine i Republičkom upravom civilne zaštite Republike Srpske te Odjelom za javnu sigurnost Brčko Distrikta BiH. Ova saradnja se odnosi na zajedničko učešće na seminarima, konferencijama, obukama o zaštiti i spašavanju a posebno zajedničko djelovanje u nesrećama u Bosni i Hercegovini.

Pomenuta saradnja i odnosi još uvijek nisu na zadovoljavajućem nivou što zbog sporosti složenog sistema s jedne strane tako i zbog opterećenosti političkom ideologijom, s druge strane, koja koči napredak u ovoj oblasti.

Predložena organizacija sistema bez obzira na svoje manjkavosti proizlazi iz Zakona i treba se provoditi dok je postojeći Zakon na snazi. Ministarstvo sigurnosti BiH konstantno ulaže napore da se postojeće slabosti prevaziđu. Napredak je moguće postići zahvaljujući, prije svega, dobroj volji za saradnjom svih subjekata sistema zaštite i spašavanja.

6.1. Komuniciranje i koordinacija

Osnovni vid komunikacije i koordinacije kroz svakodnevne aktivnosti a posebno u slučaju prirodnih ili drugih nesreća odvija se putem Operativno komunikacijskog centra BiH-112 (u daljem tekstu: OKC BiH-112). OKC BiH-112 djeluje u sklopu Ministarstva sigurnosti BiH i ostvaruje saradnju sa nadležnim institucijama na svim nivoima u Bosni i Hercegovini i međunarodnim organizacijama. Njegov osnovni zadatak je prikupljanje, obrada, dostavljanje i razmjena informacija u oblasti zaštite i spašavanja, obavještanje nadležnih institucija i organa u Bosni i Hercegovini o potencijalnoj opasnosti i pojavi prirodnih ili drugih nesreća ili dostavljanje podataka o posljedicama nastale prirodne ili druge nesreće, funkcionalno uvezivanje i saradnja sa operativno-komunikacijskim centrima institucija i organa Bosne i Hercegovine kao i centrima entiteta i Brčko Distrikta BiH, međunarodnim organizacijama, susjednim i drugim državama i obavještanje javnosti.

Pored primarne lokacije u Sarajevu, uspostavljen je i redundantni OKC BiH-112 na sekundarnoj lokaciji u Tuzli. U slučaju potrebe, sekundarna lokacija preuzima funkciju primarne lokacije u situacijama prouzrokovanim prirodnim ili drugim nesrećama. Redundantni centar pored svoje primarne uloge, redundantnije OKC BiH – 112 ima ulogu stalnog operativnog Centra 112 Kantonalne uprave civilne zaštite Tuzlanskog kantona. Potpuna redundantnija sistema sa komponentama sistema na geografski udaljenoj lokaciji se koristi zbog mogućih katastrofa većih razmjera kada je jedan od centara u nemogućnosti da funkcioniše.

OKC BiH-112 je tokom poplava 2014. godine odigrao ključnu ulogu u sistemu zaštite i spašavanja provodeći aktivnosti koje se, prije svega, odnose na unutrašnju koordinaciju, kao i međunarodnu saradnju u vidu prijema hitne i opsežne međunarodne pomoći Bosni i Hercegovini s ciljem spašavanja i oporavka ljudi i materijalnih dobara u poplavama pogođenim područjima. Tom prilikom su došle do izražaja određene slabosti u radu i potreba nabavke i nadogradnje postojeće opreme, posebno po pitanju osiguranja alternativnih sistema komuniciranja.

Ministarstvo sigurnosti BiH ima obaveze unapređenja i daljnjeg razvoja OKC BiH -112, što proizlazi iz Okvirnog zakona o zaštiti i spašavanju i Pravilnika o organizaciji, uvjetima i načinu funkcioniranja Operativno-komunikacijskog centra Bosne i Hercegovine – 112.

Ministarstvo sigurnosti BiH će kroz Program razvoja realizirati aktivnosti koje će biti usmjerene na jačanje tehničko-tehnoških i informacijsko-komunikacijskih kapaciteta OKC BiH-112. To se prije svega odnosi na osavremenjivanje postojećih resursa i unapređenje funkcionalnosti OKC BiH-112, kao i stvaranje preduvjeta za uvezivanje sa drugim operativnim centrima iz sistema zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini.

U sklopu ovih aktivnosti predviđeno je i unapređenje GIS sistema, što će omogućiti analizu prostornih podataka kroz unos podataka u geografsku bazu podataka, rad i editovanje digitalnih karata, geoproceniranje, georeferenciranje te GIS analizu, stvaranje preduvjeta za razvoj i unapređenje radio sistema u Bosni i Hercegovini a sve s ciljem boljeg i efikasnijeg rada i funkcioniranja OKC BiH-112 u situacijama prirodnih ili drugih nesreća. To uključuje i stalno održavanje informatičke opreme i cjelokupnog sistema te pokrće troškova materijala za rad OKC BiH-112.

Pored opremanja, planirana je i kontinuirana obuka operatera OKC BiH-112 i u sklopu toga i posjete operativnim centrima država u regionu.

Osim OKC BiH-112, bitnu, Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju, koordinirajuću ulogu ima i Koordinaciono tijelo Bosne i Hercegovine za zaštitu i spašavanje (u daljem tekstu: Koordinaciono tijelo BiH za ZIS).

Značaj i odgovornost Koordinacionog tijela BiH za ZIS dolazi do izražaja u slučaju pojave prirodnih ili drugih nesreća kada koordinira aktivnosti u zaštiti i spašavanju u saradnji sa institucijama i organima Bosne i Hercegovine, entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Koordinaciono tijelo BiH za ZIS kao stručno operativno tijelo Vijeća ministara BiH, prema Okvirnom zakonu o zaštiti i spašavanju, predlaže Vijeću ministara BiH donošenje odgovarajućih odluka iz svoje nadležnosti te proglašenje stanja prirodne ili druge nesreće, na zahtjev entiteta ili Brčko Distrikta BiH.

Koordinaciono tijelo BiH za ZIS koordinira prijem i pružanje međunarodne pomoći nakon proglašenja stanja prirodne ili druge nesreće. Članovi Koordinacionog tijela BiH za ZIS su predstavnici različitih ministarstava i organa uprave Bosne i Hercegovine, entiteta i Brčko Distrikta BiH koji imaju nadležnosti u domenu zaštite i spašavanja. U situacijama pojave različitih nesreća veoma je bitno njihovo brzo i efikasno djelovanje i donošenje pravovremenih odluka značajnih po živote i zdravlje ljudi i zaštitu i spašavanje materijalnih i drugih dobara, okoliša i društvene zajednice u cjelini.

Analizom rada Koordinacionog tijela BiH za ZIS može se utvrditi da od svog osnivanja 2009. godine do 2015. godine, a imajući u vidu prirodne nesreće koje su se dogodile u Bosni i Hercegovini (veliki snježni nanosi 2012; požari 2013. i poplave 2014. godine) nije odgovorio svrsi zbog koje je osnovan niti ispunio ulogu i zadatke koji su zakonom predviđeni.

Osnovni problem je u nedostatku kvoruma, odnosno konstantnom odsustvu potrebnog broja članova za rad u kvorumu zbog čega Koordinaciono tijelo BiH za ZIS nije iskazalo funkcionalnost u radu u skladu sa mandatom utvrđenim Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju.

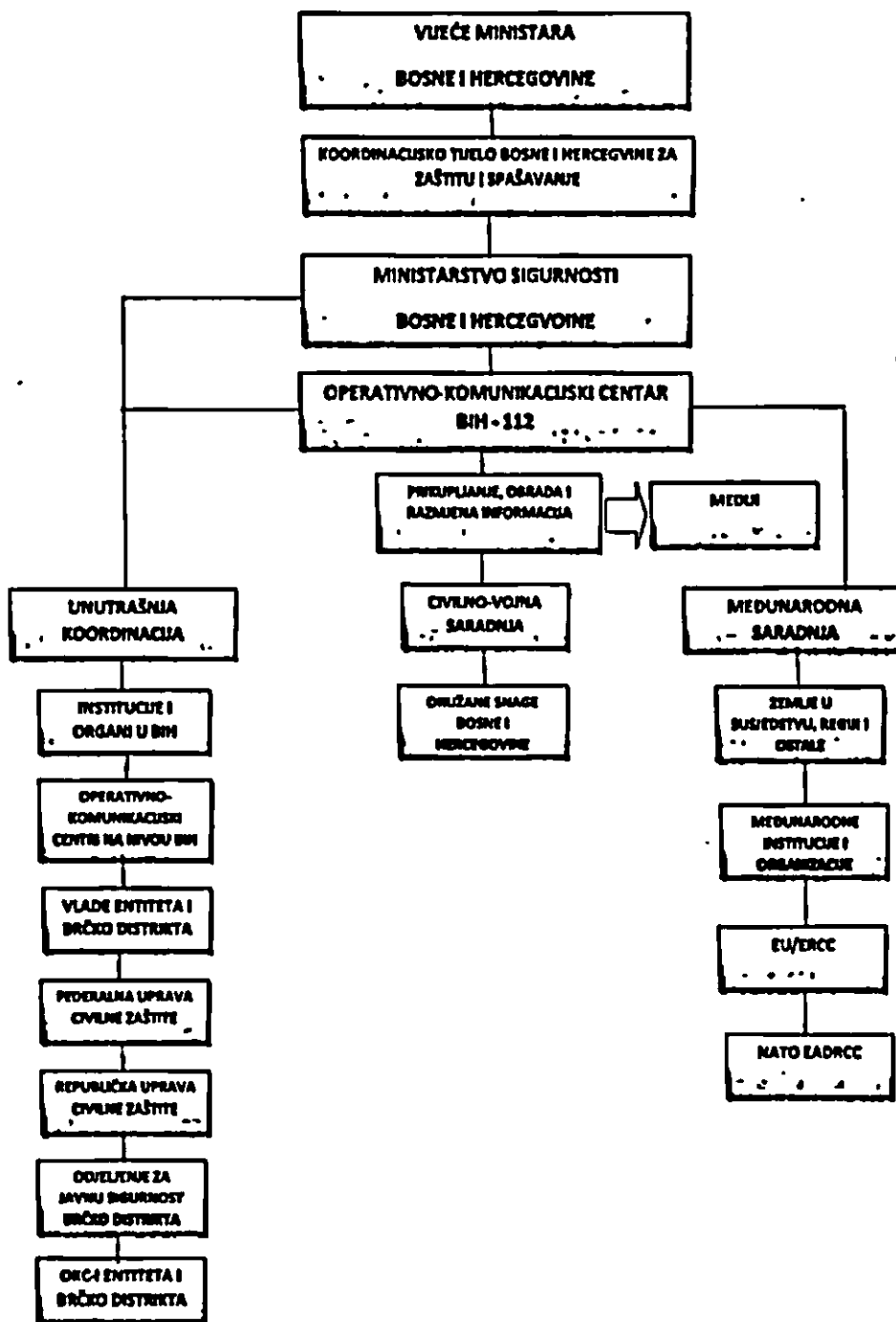
Utvrđeno je da Koordinaciono tijelo BiH za ZIS treba osloboditi političkog uticaja i omogućiti stručno operativno inter-institucionalno djelovanje, posebno u situacijama prirodnih ili drugih nesreća.

Konstatirano je da uzrok lošem radu Koordinacionog tijela BiH za ZIS, pored navedenog, jeste nedostatak potpunih i zvaničnih informacija i zbog toga, nedostatak adekvatne koordinacije potrebnih aktivnosti. Također, članovi Koordinacionog tijela BiH za ZIS bi trebali pokazati veći stepen odgovornosti i dati veći doprinos u radu.

Za poslove i zadatke iz nadležnosti koje proizlaze iz Okvirnog zakona o zaštiti i spašavanju u Bosni i Hercegovini, Koordinaciono tijelo BiH za ZIS izgrađuje i jača sposobnosti i vještine kroz obuke, vježbe i razmjene iskustava kroz studijske posjete, u skladu sa Okvirnim programom obučavanja i osposobljavanja državnih službenika i uposlenika institucija i organa Bosne i Hercegovine iz zaštite i spašavanja.

Stoga je planirana stalna obuka članova Koordinacionog tijela BiH za ZIS koja uključuje i posjete institucijama zaštite i spašavanja drugih zemalja te nabavku namjenskih sredstava i opreme kao što je komandno vozilo sa centrom veze, pejdžeri za alarmiranje, namjenska terenska odjeća, odnosno odgovarajuće uniforme. Djelovanje sistema komunikacije i koordinacije u nesrećama prikazano je na shemi broj 2.

Shema 2 – Djelovanje sistema komunikacije i koordinacije u nesrećama

6.2. Mješovita specijalizirana jedinica za zaštitu i spašavanje

Formiranje mješovite specijalizirane jedinice za zaštitu i spašavanje planirano je na osnovu Okvirnog zakona o zaštiti i spašavanju. Prema predmetnom zakonu, Vijeće ministara BiH formira od specijaliziranih jedinica i službi civilne zaštite entiteta, Brčko Distrikta BiH i drugih institucija, organa i pravnih lica na nivou Bosne i Hercegovine mješovitu specijaliziranu jedinicu za zaštitu i spašavanje. Jedinica bi djelovala u slučaju prirodne ili druge nesreće, za učesće u međunarodnim vježbama, operacijama pomoći i drugim aktivnostima uz saglasnost nadležnih organa entiteta, Brčko Distrikta BiH i drugih institucija, organa i pravnih lica na nivou Bosne i Hercegovine.

Zbog neposjedovanja struktura u entitetima za predlaganje u sastav ovakve jedinice formiranih odlukom entitetskih vlada, kako glasi zvanično objašnjenje iz Republičke uprave civilne zaštite Republike Srpske, do sada nije bilo napretka u aktivnostima na formiranje ove jedinice. Međutim, u entitetima ipak postoje određeni specijalizirani timovi kao što su: timovi za spašavanje na vodi i zaštitu od poplava, medicinske ekipe prve pomoći, timovi za protiv minsko djelovanje, za RHB zaštitu i tim za traženje unesrećenih u ruševinama.

S obzirom da se radi o zakonskoj obavezi, izrada i usvajanje Odluke o formiranju i funkcioniranju jedinice i njeno dostavljanje Vijeću ministara BiH na usvajanje se pomjera sve dok ta zakonska obaveza ne bude provedena. Stvaraju se dodatne pretpostavke za formiranje timova u entitetima i Brčko Distriktu BiH po uzoru na Interventne module civilne zaštite u Evropskoj uniji, koji bi se opremali i obučavali kroz mješovitu specijaliziranu jedinicu po standardima Evropske unije. Nakon osnovnog opremanja i obučavanja, do 2020. godine vršilo bi se dodatno opremanje i specijalističko obučavanje za misije iz mandata.

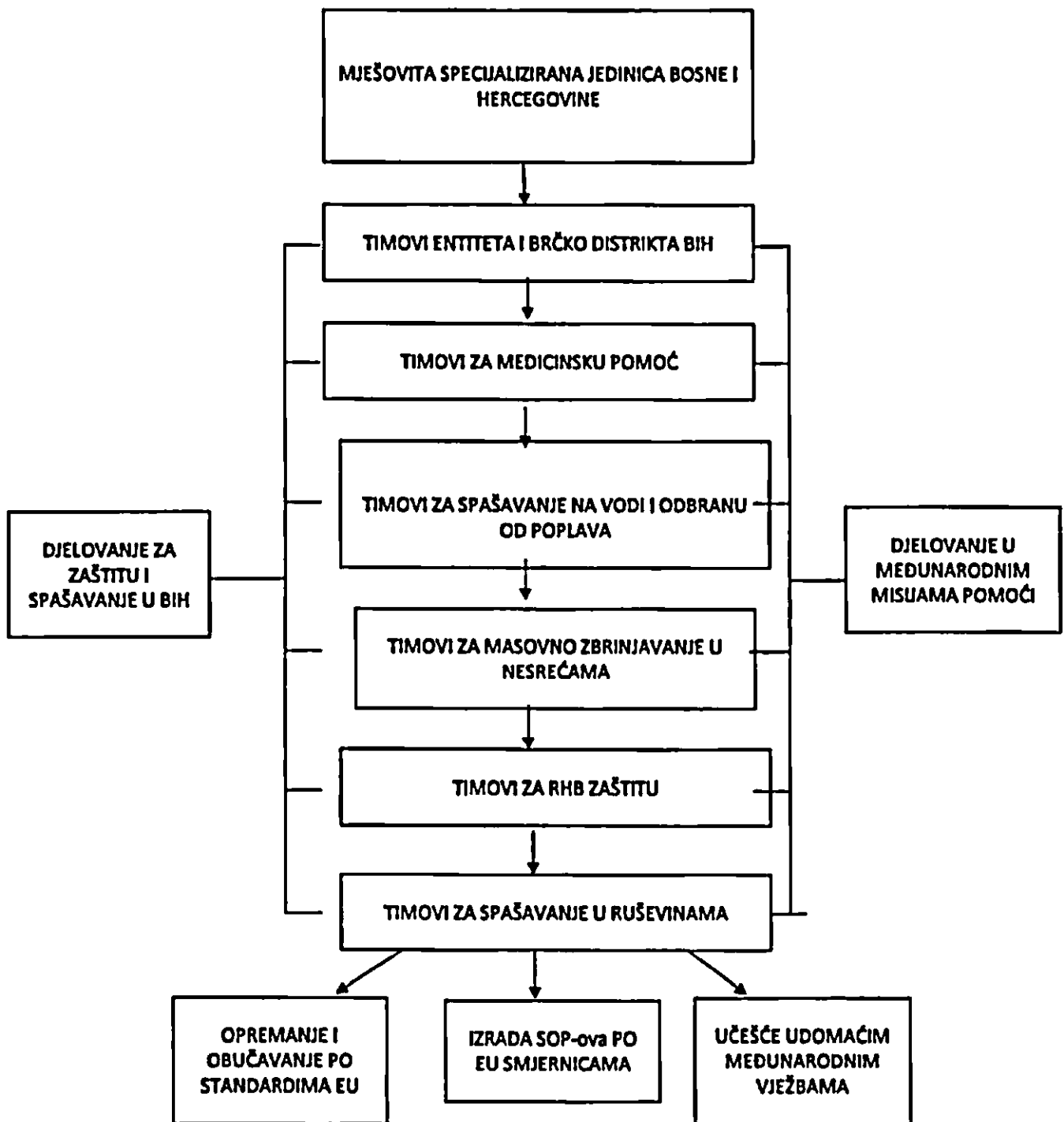
Ukoliko bude postignuta politička saglasnost i aktivnosti se odvijale kako je planirano, biće moguće angažiranje jedinice u domaćim i međunarodnim vježbama i za djelovanje u slučaju prirodne ili druge nesreće. U tom slučaju će biti potrebno osigurati finansijska sredstva za nabavku dodatne specijalističke opreme i materijalnih sredstava te putne troškove, osiguranje, posebnu naknadu pripadnicima snaga zaštite i spašavanja i druge troškove kada se upućuju kao pomoć u druge države.

Međunarodne organizacije (UN, UNDP, NATO, EU, OSCE i IAEA¹¹) izrazili su spremnost pružanja podrške aktivnostima i misijama mješovite specijalizirane jedinice.

Mada je inicijativa za formiranje jedinice pokrenuta još 2011. godine, nije se mnogo uradilo zbog političkih razloga i neusaglašenosti u vezi njene misije, strukture, načina upotrebe, komande, obučavanja itd.

---

¹¹ IAEA (International Atomic Energy Agency) – Međunarodna agencija za atomsku energiju

Shema 3 – Sastav Mješovite specijalizirane jedinice za zaštitu i spašavanje Bosne i Hercegovine

1. Zakonska regulativa i planski dokumenti iz oblasti zaštite i spašavanja

Na osnovu Okvirnog zakona o zaštiti i spašavanju, a u saradnji sa institucijama i organima na nivou Bosne i Hercegovine kao i entitetskim organima civilne zaštite i Brčko Distrikta BiH izrađen je čitav niz dokumenata koji uređuju ovu oblast.

7.1. Procjena ugroženosti BiH

Procjenom ugroženosti BiH se utvrđuju opasnosti svih vrsta koji ugrožavaju BiH (ljude, imovinu, kritičnu infrastrukturu i drugo) i mogu uzrokovati prirodne ili druge nesreće, kako u Bosni i Hercegovini tako i one sa prekograničnim efektima i procjenjuju potrebe i mogućnosti za sprječavanje, smanjenje i uklanjanje posljedica katastrofa i velikih nesreća.

Procjena ugroženosti BiH je urađena na bazi Smjernica Globalnog programa UN za identifikaciju rizika (UN GRIP, 2007) ugrađenih u Metodologiju za izradu procjene ugroženosti (2009)¹² i preporuka EU (EU guidelines, 2010) i obuhvatila je identifikaciju rizika, analize rizika kojima je utvrđena procjena vjerovatnoće rizika i posljedica, evaluiranje rizika gdje je izvršeno upoređivanje rizika kao i preporuke u odnosu na postojeće stanje preventivnih mjera. Analizom rizika je izvršena procjena vjerovatnoće vanjskih rizika i njihovih mogućih posljedica, dok su analizom ugroženosti tipično procijenjene unutrašnje snage i slabosti sistema.

Procjena je poslužila kao osnova za izradu Plana zaštite i spašavanja od prirodnih ili drugih nesreća Institucija i organa Bosne i Hercegovine (udaljem tekstu: Plan zaštite i spašavanja BiH) i predmetnog Programa razvoja u pogledu utvrđivanja stanja i budućeg djelovanja u oblast zaštite i spašavanja.

Procjenu ugroženosti BiH potrebno je ažurirati u skladu sa nastalim promjenama, što iziskuje široku saradnju predstavnika Institucija i organa Bosne i Hercegovine, entitetskih i organa Brčko Distrikta BiH u oblasti zaštite i spašavanja koji su učestvovali u njenoj izradi.

7.2. Plan zaštite i spašavanja BiH

Plan zaštite i spašavanja BiH predstavlja plan pripravnosti prije, za vrijeme, i poslije nesreće i urađen je kao cjelovito sagledavanje planiranja pripravnosti i dokument za organiziran pristup u pripremanju, organiziranju i provođenju zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara Institucija i organa Bosne i Hercegovine od prirodnih ili drugih nesreća. U Planu se utvrđuje organiziranje i način provođenja mjera zaštite i spašavanja iz djelokruga nadležnosti Institucija i organa Bosne i Hercegovine i određuju zadaci, snage i sredstva potrebna za ostvarivanje zadataka koji proizlaze

---

¹² Metodologija za izradu Procjene ugroženosti Bosne i Hercegovine od prirodnih ili drugih nesreća („Službeni glasnik BiH“, broj: 86/09)

Iz zakona. Ovim Planom daju se smjernice za koncipiranje planova zaštite i spašavanja na nivou entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Plan definiše uloge, funkcije i odgovornosti nadležnih institucija i organa u prevenciji, ublažavanju i planovima pripravnosti i odgovora te načine provedbe prioritarnih aktivnosti. Planom se utvrđuju odnosi, saradnja i usklađuje planiranje i provođenje mjera zaštite i spašavanja institucija i organa na državnom nivou i povezuje djelovanje sa entitetima i Brčko Distriktom BiH i drugim relevantnim subjektima u sistemu zaštite i spašavanja. Zajedno sa sektorskim planovima i identičnim planovima na različitim nivoima predstavlja teorijski i praktični okvir za sprječavanje i ublažavanje posljedica nesreća u zemlji.

Plan zaštite i spašavanja BiH izrađen je u skladu sa važećim EU i svjetskim standardima a na osnovu Metodologije za izradu Plana zaštite i spašavanja od prirodnih ili drugih nesreća institucija i organa Bosne i Hercegovine¹³, koju je Vijeće ministara BiH usvojilo na 18. sjednici održanoj 30. avgusta 2012. godine.

Plan podliježe kontinuiranom revidiranju, ažuriranju i poboljšanju u skladu sa Procjenom ugroženosti BiH te promjenama u zakonodavstvu, novim saznanjima i iskustvima koji mogu uticati na sistem zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini.

Nakon nesreća, internih i drugih vježbi vrši se evaluacija koja će dati odgovore na postojeće slabosti i nedostatke u sistemu zaštite i spašavanja. Analize koje su vršene nakon velikih poplava koje su se u 2014. godini dogodile u Bosni i Hercegovini pokazale su niz propusta u organizaciji, opremljenosti i nedovoljnoj obučenosti kako one objektivne prirode tako i mnoge subjektivne slabosti koje su se mogle izbjeći i koje bi trebalo popraviti u narednom periodu.

7.3. Uputstvo o načinu i postupku prelaska državne granice prilikom primanja i/ili upućivanja međunarodne pomoći u zaštiti i spašavanju¹⁴

Ovim Uputstvom se uređuje način i postupak prelaska državne granice prilikom primanja i/ili upućivanja međunarodne pomoći u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od strane drugih država i međunarodnih organizacija, tranzit pomoći za zaštitu i spašavanje preko državnog područja Bosne i Hercegovine, koordinacija tranzita, primanja i/ili upućivanja pomoći od strane nadležnih tijela zaštite i spašavanja, te administrativni i logistički uvjeti.

Tokom prelaska državne granice u postupcima primanja i upućivanja pomoći za zaštitu i spašavanje Bosna i Hercegovina primjenjuje i odredbe međunarodnog ugovora ili sporazuma o saradnji u području zaštite i spašavanja koje je zaključila sa drugim državama.

¹³ Metodologija za izradu Plana zaštite i spašavanja od prirodnih ili drugih nesreća institucija i organa Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 74/12)

¹⁴ Uputstvo je usvojeno na sjednici Vijeća ministara BiH od 11.06.2009. godine („Službeni glasnik BiH“, broj: 56/09)

Uvjeti prijema i pružanja pomoći, kao i tranzita sa zemljama članicama NATO-a i PfP (Partnerstvo za mir) vrše se u skladu sa Memorandumom o razumijevanju o olakšavanju vitalnog civilnog prekograničnog transporta (sa potpisnicima Memoranduma) a koji je Bosna i Hercegovina prihvatila i potpisala u Briselu 26. maja 2008. godine.

Ovo je jedan od dokumenata čiju je izradu iniciralo i uradilo Ministarstvo sigurnosti BiH i koji se u dosadašnjoj praksi pokazao izuzetno značajnim i opravdanim i čiji su rezultati prepoznati od relevantnih domaćih i stranih faktora.

7.4. Uputstvo za međuresornu koordinaciju prilikom primanja, upućivanja i tranzita međunarodne pomoći u zaštiti i spašavanju¹⁵

Uputstvom se uređuje postupak kod primanja, za vrijeme trajanja prijema, upućivanja i tranzita međunarodne pomoći i dostave podataka. Dokument je urađen u skladu sa EU smjernicama za pružanje podrške zemlje domaćina zemljama članicama EU koje pružaju pomoć tokom nesreća velikih razmjera (Host Nation Support – HNS). Dokument tretira pomoć koju pruža Bosna i Hercegovina, kao država domaćin, snagama, osoblju i organizacijama, koje djeluju ili prelaze teritoriju, teritorijalne vode ili zračni prostor Bosne i Hercegovine u odgovoru na prirodne ili druge nesreće. Uputstvo obuhvata postupke i radnje koje u slučaju prirodnih ili drugih nesreća, odnosno primanja, upućivanja i tranzita međunarodne pomoći provode sljedeće institucije i organi Bosne i Hercegovine: Ministarstvo vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine, Granična policija i Direkcija za koordinaciju policijskih tijela Bosne i Hercegovine, Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine, Uprava za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine i Regulatorna agencija za komunikacije Bosne i Hercegovine. U sve faze postupka uključeni su i OKC BiH-112, Koordinaciono tijelo BiH za ZIS, ukoliko je aktivirano, Društvo Crvenog krsta/križa BiH i po potrebi i druge organizacije kao i nadležni organi za civilnu zaštitu entiteta i Brčko Distrikta BiH. Uputstvo u prilogu sadrži obrasce koje je potrebno popuniti u slučajevima predviđenim ovim dokumentom.

Značaj Uputstva pokazuje se u tome što su precizno utvrđeni uloga i zadaci navedenih institucija, zahvaljujući čemu je moguće planirati i organizirati primanje, upućivanje i tranzit međunarodne pomoći u zaštiti i spašavanju uz aktivno učešće svih subjekata u ovom procesu. Dosadašnja iskustva pokazuju da je na bazi ovoga dokumenta ostvarena uspješna saradnja i koordinacija sa nadležnim institucijama i organima u Bosni i Hercegovini.

---

¹⁵ Uputstvo je usvojeno na sjednici Vijeća ministara BiH od 03.09.2013. godine („Službeni glasnik BiH“, broj: 77/13)

7.5. Pravilnik o organizaciji, uvjetima i načinu funkcioniranja Operativno-komunikacijskog centra Bosne i Hercegovine – 112¹⁶

Ovim dokumentom se utvrđuje organizacija, uvjeti, zadaci, način rada i funkcioniranja OKC BiH - 112, regulira način obučavanja i osposobljavanja i način informiranja javnosti.

Teško bi bilo zamisliti svakodnevne aktivnosti u oblasti zaštite i spašavanja bez učešća OKC BiH - 112, posebno u situacijama prirodnih ili drugih nesreća, čime i predmetni Pravilnik dobiva na značaju.

7.6. Poslovnik o radu Koordinacionog tijela Bosne i Hercegovine za zaštitu i spašavanje od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini

Imajući u vidu ulogu Koordinacionog tijela BiH za ZIS u slučaju prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini neophodno je bilo pravno regulirati njegov rad te je izrađen Poslovnik o radu Koordinacionog tijela BiH za ZIS koji je usvojen 2013. godine.

Poslovníkom se uređuju prava i dužnosti predsjedavajućeg i članova Koordinacionog tijela BiH za ZIS, način rada, odlučivanja, javnost rada, te druga pitanja od značaja za njegov rad.

7.7. Standardne operativne procedure angažiranja Oružanih snaga Bosne i Hercegovine na pružanju pomoći civilnim organima u reagiranju na prirodne ili druge nesreće (2010);

Ovim procedurama uređuju se osnove, uvjeti, faze i postupak angažiranja Oružanih snaga Bosne i Hercegovine na pružanju pomoći civilnim organima u reagiranju na prirodne ili druge nesreće na zahtjev Ministarstva sigurnosti BiH, te odgovornosti i drugi aspekti saradnje Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine i Ministarstva sigurnosti BiH u navedenoj oblasti.

SOP je izrađen po uzoru na standarde Ujedinjenih nacija i NATO-a u ostvarenju civilno - vojne saradnje u traženju i pružanju pomoći u prirodnim ili drugim nesrećama.

Angažiranje Oružanih snaga Bosne i Hercegovine na pružanju pomoći civilnim organima u reagiranju na prirodne ili druge nesreće vrši se u skladu sa Zakonom o odbrani Bosne i Hercegovine¹⁷, Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju i Zakonom o učešću pripadnika Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, policijskih službenika, državnih službenika i ostalih zaposlenika u operacijama podrške miru i drugim aktivnostima u inozemstvu.¹⁸

¹⁶ Pravilnik je usvojen na sjednici Vijeća ministara BiH od 11.06.2009. godine („Službeni glasnik BiH“, broj: 56/09)

¹⁷ Zakon o odbrani Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 88/05)

¹⁸ Zakon o učešću pripadnika Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, policijskih službenika, državnih službenika i ostalih zaposlenika u operacijama podrške miru i drugim aktivnostima u inozemstvu („Službeni glasnik BiH“, broj: 14/05)

Oružane snage Bosne i Hercegovine se mogu angažirati na pružanju pomoći civilnim organima u reagiranju na prirodne ili druge nesreće kada se iscrpe raspoloživi civilni resursi ili civilni organi ne raspolažu potrebnim ili dovoljnim resursima za odgovor na prirodnu ili drugu nesreću.

Ove procedure su se pokazale vrlo efikasne prilikom korištenja u dosadašnjim nesrećama u Bosni i Hercegovini kroz saradnju i koordinaciju Centra za komandu i kontrolu institucijama odbrane Bosne i Hercegovine i OKC BiH-112.

Pomoć Oružanih snaga Bosne i Hercegovine se ogleda u angažiranju ljudskih i materijalno-tehničkih sredstava, odnosno helikoptera koji učestvuju u akcijama spašavanja ugroženog stanovništva, dopremi pomoći u hrani, lijekovima i drugim potrebnim sredstvima.

7.8. Okvirni plan i program obučavanja i osposobljavanja u oblasti zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini u skladu sa međunarodnim standardima¹⁹

Okvirnim planom i programom obuka uređuju se nivoi, vrste, sadržaji, učesnici, metode, tehnike i vrijeme obuka, kao i druga pitanja od značaja za obučavanje o zaštiti i spašavanju u Bosni i Hercegovini, u skladu sa Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju i međunarodnim standardima.

Obukama iz Okvirnog plana i programa obuhvaćene su institucije, organi i pravna lica Bosne i Hercegovine, entiteta i Brčko Distrikta BiH. Nadležni organi za zaštitu i spašavanje entiteta i Brčko Distrikta BiH osiguravaju učesnike i provođenje obuke do najnižeg nivoa po metodologiji i sadržaju Okvirnog programa i plana obuka i vježbi u domenu planiranja zaštite i spašavanja, civilno – vojne koordinacije, koordinacije međunarodne pomoći i sličnih oblasti.

Ministarstvo sigurnosti BiH, u skladu sa zakonskom obavezom, u saradnji sa nadležnim institucijama, organima uprave i organizacijama Bosne i Hercegovine, entiteta i Brčko Distrikta BiH, osigurava potrebne organizacijske, personalne, logističke, finansijske i administrativno - tehničke pretpostavke za pravovremene pripreme, obezbjeđenje učesnika i realizaciju obuka navedenih Okvirnim planom i programom obučavanja.

Sadržaj Okvirnog plana i programa obučavanja čine programi i planovi teoretske i praktične obuke i vježbi za zaštitu i spašavanje, utvrđeni Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju, Planom zaštite i spašavanja BiH i međunarodnim standardima i programima obuke.

---

¹⁹ Okvirni plan i program obučavanja i osposobljavanja u oblasti zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini u skladu sa međunarodnim standardima (u daljem tekstu: Okvirni plan i program obučavanja)

7.9. Program i plan obučavanja i osposobljavanja državnih službenika i zaposlenika u institucijama i organima na nivou Bosne i Hercegovine iz oblasti zaštite i spašavanja ²⁰

Koncipiran je na isti način kao i prethodno navedeni Okvirni program i plan obučavanja. Izrađen je s ciljem da se kroz teoretsko praktične module obučavanja i osposobljavanja steknu znanja i vještine za provođenje mjera individualne i uzajamne zaštite i (samo) pomoći u slučaju nastanka prirodne ili druge nesreće čiji efekti mogu negativno uticati na zaposlene ljude, objekte i materijalno-tehnička sredstva institucija i organa Bosne i Hercegovine.

Ministarstvo sigurnosti BiH, kao osnovni nosilac aktivnosti, ostvaruje saradnju u planiranju i realizaciji obuka sa nadležnim institucijama, organima i pravnim licima koji, shodno relevantnim propisima, imaju značaj za oblast zaštite i spašavanja.

Okvirni plan i program obučavanja i Program i plan obučavanja su dokumenti sistemski osmišljeni, trajnog karaktera koji će se kontinuirano primjenjivati uz eventualne korekcije i dopune u skladu sa postojećim potrebama.

7.10. Studija „Gašenje šumskih požara u BiH“

Karakteristično za sve balkanske zemlje u koje spada i Bosna i Hercegovina je, da su redovno pogođene požarima u toplim i suhim razdobljima godine, naročito između maja i septembra kada je registriran najveći broj požara.

Imajući u vidu navedeno, u Studiji koju je izradila Interresorna radna grupa imenovana od strane Vijeće ministara BiH analizirano je opće stanje protivpožarne zaštite Bosne i Hercegovine, definirane mjere borbe protiv šumskih požara i analizirano stanje zrakoplovstva za gašenje požara u Bosni i Hercegovini. Pored toga, utvrđeni su kriteriji za izbor letjelica za gašenje požara, optimalan tip i broj letjelica, identificirane potencijalne lokacije za punjenje letjelica vodom za gašenje požara, utvrđene vrste i karakteristike aerodroma za smještaj zračnih snaga te troškovi nabavke i održavanja.

Mada gašenje šumskih požara spada u operativno djelovanje koje je u nadležnosti entitetskih uprava civilne zaštite i lokalnog nivoa, Vijeće ministara BiH je prilikom usvajanja ove studije izrazilo spremnost da u cilju kvalitetnijeg nastupa proizvođača – ponuđača protupožarnih letjelica, opreme i sredstava za zaštitu od požara, s vladama entiteta i Brčko Distrikta BiH razmatra mogućnost zajedničke nabavke letjelica, koje bi, kako je u predmetnoj studiji i predloženo, bile u vlasništvu entiteta i s kojima bi entiteti samostalno upravljali.

---

²⁰ Program i plan obučavanja i osposobljavanja državnih službenika i zaposlenika u institucijama i organima na nivou Bosne i Hercegovine iz oblasti zaštite i spašavanja (u daljem tekstu: Program i plan obučavanja)

Usvajanjem Studije stvorene su pretpostavke za unapređenje djelovanja struktura zaštite i spašavanja u gašenju požara iz zraka i sa zemlje, definirana oprema i obuke koje je potrebno osigurati za vatrogasne jedinice i utvrđeni zaključci za poboljšanje stanja vatrogastva u Bosni i Hercegovini.

7.11. Standardne operativne procedure komunikacije i obavještanja javnosti u zaštiti i spašavanju

Standardnim operativnim procedurama komunikacije i obavještanja javnosti u zaštiti i spašavanju propisuje se način komunikacije između institucija i organa Bosne i Hercegovine, te institucija i organa Bosne i Hercegovine sa entitetima i Brčko Distriktom BiH u slučaju prirodnih ili drugih nesreća i način obavještanja javnosti u cilju organizirane i usklađene provedbe zaštite i spašavanja.

Standardnim operativnim procedurama se također utvrđuju obaveze učesnika u procesu redovne komunikacije, u situacijama potencijalne opasnosti od pojave određenih nesreća i u slučajevima kada se nesreća dogodi. Ovaj proces, po potrebi, uključuje i međunarodnu komunikaciju i to u slučajevima kada prijeti opasnost širenja nesreće na Bosnu i Hercegovinu sa područja druge države, ili obrnuto sa teritorije Bosne i Hercegovine na drugu državu te u situacijama kada su kapaciteti odgovora u BiH nedovoljni pa je potrebna međunarodna pomoć.

Standardnim operativnim procedurama je predviđeno koje osobe, institucije i organi mogu davati izjave, saopćenja za medije ili na druge načine obavještavati domaću i međunarodnu javnost o nastaloj situaciji i poduzetim aktivnostima u slučaju prirodnih ili drugih nesreća. Ova komunikacija bazirana je na Budimpeštanskim smjernicama za komuniciranje u vanrednim situacijama, koje su sastavni dio ovog SOP-a. U okviru priloga SOP-a nalazi se i lista podataka koju preporučuje Centar Evropske komisije za koordinaciju odgovora u vanrednim situacijama – EC/ ERCC, u slučaju prirodne ili druge nesreće koja može rezultirati traženjem međunarodne pomoći.

8. Opremanje struktura zaštite i spašavanja

Opremljenost struktura zaštite i spašavanja na svim nivoima u Bosni i Hercegovini a posebno na nižim nivoima nadležnim za operativno djelovanje ne odgovara potrebama i utvrđenim standardima u ovoj oblasti. Oprema je uglavnom zastarjela i nedovoljna što svakako utiče na uspješnost izvođenja akcija zaštite i spašavanja. Osnovni uzrok ovakvog stanja je nedostatak finansijskih sredstava i nedovoljno finansiranje iz budžeta.

Problem se nastoji riješiti u saradnji sa međunarodnim organizacijama i institucijama putem donacija opreme i drugih potrebnih sredstava kao i kroz zajedničko djelovanje sa državama sa kojima Bosna i Hercegovina ima potpisane sporazume i memorandume o saradnji. Pored nabavke potrebne opreme, neophodno je održavanje već postojeće elektro, mašinske i informatičke

opreme u OKC BiH – 112 i sistema za podršku odlučivanju u radu OKC BiH – 112 (Decision Support Systems) na primarnoj lokaciji u Sarajevu, održavanje redundantnog centra u Tuzli kao i pokriće troškova materijala za rad centara 112 u Bosni i Hercegovini.

Ovo je proces koji neprekidno traje i uključuje analizu potreba u pogledu nedostajuće opreme te nedovoljne i neadekvatne opremljenosti struktura zaštite i spašavanja na svim nivoima u Bosni i Hercegovini. Nakon utvrđivanja prioriteta na početku svake godine, aktivnosti će biti usmjerene na nabavku potrebne opreme što će biti realizirano putem Strateško-Srednjoročnog plana Ministarstva sigurnosti BiH za određeni trogodišnji period, kroz pojedine projekte kao i predmetni Program razvoja.

Pored opreme za funkcioniranje struktura zaštite i spašavanja planirana je i nabavka opreme (šatori, čamci, pumpe za vodu, gumene čizme, kreveti itd) za stanovništvo pogođeno prirodnim ili drugim nesrećama te osiguranje sredstava neophodnih za prihvatanje međunarodne pomoći (gorivo, mazivo, ishrana, smještaj i sl).

9. Međunarodna saradnja

S obzirom na klimatske promjene u svijetu i druge potencijalne rizike koji mogu imati teške posljedice po stanovništvo i privredu Bosne i Hercegovine nameće se potreba kontinuirane saradnje sa susjednim i drugim državama u regiji i šire kroz bilateralne odnose i djelovanje sa međunarodnim organizacijama.

Znajući da su kapaciteti i snage zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini nedovoljni za adekvatan odgovor u velikim nesrećama koje mogu imati i prekogranični efekat u smislu da postoji opasnost da se prenesu na teritoriju susjedne države i obrnuto i izazovu određene štete, neophodno je u saradnji sa susjednim državama utvrditi načine djelovanja u takvim situacijama, a što je predviđeno bilateralnim sporazumima.

U cilju sprječavanja, smanjenja i uklanjanja posljedica katastrofa i velikih nesreća, Bosna i Hercegovina je potpisala bilateralne sporazume o saradnji sa slijedećim državama:

- Republikom Hrvatskom, 1. juna 2001. godine u Sarajevu,
- Crnom Gorom, 7. septembra 2007. godine u Budvi,
- Republikom Makedonijom, 20. marta 2008. godine u Skoplju,
- Republikom Srbijom, 13. decembra 2010. godine u Sarajevu,
- Republikom Slovenijom, 30. septembra 2011. godine u Ljubljani.

Putem ovih sporazuma unaprijeđena je međudržavna koordinacija sa susjednim državama i stvoreni uvjeti za brz i neometan prelazak granice snaga i sredstava zaštite i spašavanja prilikom traženja i pružanja međunarodne pomoći u slučaju prirodnih ili drugih nesreća.

Za provođenje zadataka utvrđenih sporazumima o saradnji u zaštiti od prirodnih i civilizacijskih katastrofa između Vijeća ministara BiH i vlada republika Hrvatske, Slovenije, Srbije, Makedonije

te Crne Gore formirana je Stalna mješovita komisija. Sastanci Komisije se održavaju jedanput godišnje s ciljem rješavanja eventualnih problema i unapređenja međusobne saradnje o čemu se informira Vijeće ministara BiH.

Bosna i Hercegovina je također potpisala i memorandume o razumijevanju i saradnji u oblasti zaštite i spašavanja sa:

- Kraljevnom Danskom (Agencijom za upravljanje u vanrednim situacijama), 15. novembra 2006. godine u Sarajevu (Anexom omogućen nastavak saradnje do 2017. godine),
- Ruskom Federacijom, 18. septembra 2008. godine u Moskvi,
- Republikom Turskom, 29. marta 2011. godine u Sarajevu,
- Republikom Italijom, 17. septembra 2012. godine u Rimu,
- Republikom Albanijom, 14. maja 2013. godine u Briselu
- Republikom Austrijom, 12. juna 2015. godine u Beču.

Ministarstvo sigurnosti BiH je 26. maja 2008. godine potpisalo Memorandum o olakšavanju vitalnog civilnog prekograničnog transporta koji je Viši komitet za civilno planiranje vanrednih situacija NATO-a (NATO SCEPC) odobrio 11. maja 2006. godine.

Pored toga, Bosna i Hercegovina je ostvarila saradnju sa nizom međunarodnih organizacija i institucija koje djeluju u Bosni i Hercegovini kao što su: UNDP, OSCE, UNICEF, Save the Children, World Vision i druge. Ta saradnja je rezultirala potpisivanjem memoranduma kao što su: Memorandum o saradnji i podršci sistemu zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini između Ministarstva sigurnosti BiH i organizacije Save the Children (potpisan 14. maja 2012. godine) i Memorandum o saradnji između Razvojnog programa Ujedinjenih nacija - UNDP, Dječijeg fonda Ujedinjenih nacija, organizacije Save the Children i Ministarstva sigurnosti BiH (potpisan 23. novembra 2012. godine u Sarajevu).

Bosna i Hercegovina u okviru međunarodne saradnje aktivno učestvuje u radu međunarodnih organizacija i institucija iz oblasti zaštite i spašavanja čiji je član i to:

- Međunarodnoj organizaciji civilne odbrane – ICDO od 5. aprila 1994. godine;
- Jadransko-jonskoj inicijativi od formiranja 20. maja 2000. godine;
- Paktu stabilnosti za jugoistočnu Evropu od 1999. koji je 2008. godine prerastao u Vijeće za regionalnu saradnju – RCC;
- Vijeću jugoistočne Evrope za civilno - vojno planiranje za vanredne situacije – CMEP SEE od 1. septembra 2005. godine kojim je Bosna i Hercegovina predsjedavala u 2007. godini;
- Partnerstvu za mir – Evroatlanskom partnerskom vijeću i Komitetu za civilnu zaštitu i institucijama koje iz njega proizilaze od 14. decembra 2006. godine;
- Bosna i Hercegovina je postala 27. članica Otvorenog parcijalnog sporazuma o prevenciji, zaštiti i organiziranju pomoći u slučaju velikih prirodnih i tehnoloških katastrofa (engl. EUROPA Major Hazards Agreement) 20. februara 2012. godine;
- DPPI SEE (Disaster Prevention and Preparedness Initiative for South Eastern Europe) – Inicijativa za prevenciju i pripravnost za katastrofe u jugoistočnoj Evropi (Memorandum o

razumljivanju o institucionalnom okviru za inicijativu za prevenciju i pripravnost za katastrofe u jugoistočnoj Evropi, Bosna i Hercegovina je potpisala u aprilu 2008. godine);

Saradnja sa navedenim državama, institucijama i organizacijama usmjerena je na obrazovanje, prenos znanja i iskustava kroz seminare, radionice, treninge, vježbe, izradu legistative u skladu sa Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju, međunarodnim standardima i zakonodavstvom Evropske unije u oblasti zaštite i spašavanja, zatim na opremanje i zajedničko djelovanje u slučaju prirodnih ili drugih nesreća.

U narednom petogodišnjem periodu treba nastaviti i dalje jačati multilateralnu saradnju na svim poljima iz domena zaštite i spašavanja kroz učešće u zajedničkim projektima sa akcentom na prekograničnu saradnju.

Ovo uključuje i ispunjenje obaveza koje proističu iz integriranja u NATO u domenu civilnog planiranja za vanredne situacije (IPAP, PARP, IPCP)²¹ što zahtijeva aktivno učešće u radu stručnih grupa, učešće u vježbama u organizaciji NATO-a te aktivniji angažman u radu tijela u okviru NATO-a.

Mada su mogućnosti Bosne i Hercegovine kao potencijalnog kandidata za članstvo u Evropskoj uniji dosta ograničene po pitanju pristupa evropskim fondovima, planirano je da se u saradnji sa međunarodnim institucijama i organizacijama ponude kvalitetni projekti iz oblasti zaštite i spašavanja kako bi se dobila finansijska sredstva i postigao napredak u pojedinim segmentima. U procesu pristupanja Evropskoj uniji, cilj je što brže uključivanje Bosne i Hercegovine u Mehanizam civilne zaštite EU putem potpisivanja Sporazuma između Evropske unije i Vijeća ministara BiH.

10. Osposobljenost i obučenost

Učestalost pojave prirodnih ili drugih nesreća te razmjere i težina posljedica koje mogu izazvati iziskuju provođenje permanentnog procesa obrazovanja, obučavanja i usavršavanja struktura zaštite i spašavanja i svih drugih učesnika u sistemu zaštite i spašavanja.

Imajući u vidu značaj obrazovanja, Ministarstvo sigurnosti BiH je u skladu sa Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju izradilo programe i planove obučavanja u oblasti zaštite i spašavanja. Ovi dokumenti su urađeni 2014. godine i odobreni od strane ministra sigurnosti. Programima su obuhvaćene razmjena znanja i iskustva kroz obuke, vježbe, treninge i seminare na kojima će se testirati stepen pripremljenosti i stečenog znanja, upravljanja i koordinacije u svim fazama djelovanja, od prevencije do djelovanja u nesrećama i nakon njih.

---

²¹ IPAP – Individual Partnership Action Plan (Individualni partnerski akcioni plan)

PARP – Partnership and Review Proces (Proces revizije i partnerstva)

IPCP – Individual Partnership and Cooperation Program (Individualni program partnerstva i saradnje)

Ministarstvo sigurnosti BiH planira, organizira i izvodi obuke iz nadležnosti Institucija i organa Bosne i Hercegovine i to osnovnu obuku i vježbe državnih službenika i zaposlenika Institucija i organa BiH za mjere zaštite i spašavanja i namjensku specijalističku obuku (kursevi, seminar, radionice) i vježbe različitih nivoa obučavanja i osposobljavanja za poslove i zadatke od značaja za zaštitu i spašavanje, uključujući suorganizaciju međunarodnih vježbi.

Specijalističke obuke će biti organizirane za:

- a) Koordinaciono tijelo BiH za ZIS;
- b) Institucije, organe i pravna lica BiH o planiranju i programiranju u zaštiti i spašavanju i koordinaciji međunarodne pomoći;
- c) operativne centre Institucija i organa BiH;
- d) mješovitu specijaliziranu jedinicu (iz struktura na nivou BiH);
- e) Institucije, organe i pravna lica entiteta i Brčko Distrikta BiH o planiranju i programiranju u zaštiti i spašavanju i koordinaciji međunarodne pomoći po mehanizmima djelovanja vodećih međunarodnih organizacija (UN, EU i NATO, ...);
- f) štabove civilne zaštite /štabove za vanredne situacije entiteta i Brčko Distrikta BiH,
- g) operativno – komunikacijske centre entiteta i Brčko Distrikta BiH,
- h) trenere zaštite i spašavanja po specijalističkim modulima, u skladu sa međunarodnom legislativom i standardima (UN, EU, NATO, MFCK, IAEA, ISO...),
- i) mješovitu specijaliziranu jedinicu za zaštitu i spašavanje, kao i specijalizirane jedinice i službe entiteta i Brčko Distrikta BiH,
- j) druge strukture od značaja za zaštitu i spašavanje (policija, javno zdravstvo, obrazovanje, mediji, humanitarne organizacije, i dr.).

Moduli obuke će biti u skladu sa propisima, standardima i dobrom praksom Institucija i organa Bosne i Hercegovine i po programu obuke Evropske unije. U zavisnosti od vrste obuke i ciljne grupe kojoj je namijenjena, obuke će se održavati u Bosni i Hercegovini, regiji i diplomatsko konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine u inozemstvu.

U skladu sa zakonskom ulogom Ministarstva sigurnosti BiH koja se odnosi na koordinaciju djelovanja Institucija i organa Bosne i Hercegovine, entiteta i Brčko Distrikta BiH, posebna pažnja bit će posvećena obukama koordinacije zajedničkog djelovanja svih učesnika u aktivnostima zaštite i spašavanja u nesrećama a na osnovu ranije utvrđenih dokumenata o procedurama djelovanja.

Pored toga, predstavnici Ministarstva sigurnosti BiH i drugih Institucija i organa nadležnih za zaštitu i spašavanje u Bosni i Hercegovini će učestvovati na konferencijama, seminarima, sastancima i vježbama iz ove oblasti u zemlji i inozemstvu gdje će kroz razmjenu mišljenja, obučavanje i treninge steći nova iskustva i saznanja. Također je planirana razmjena eksperata sa državama NATO/PfP u oblasti CEP (civilno planiranje za vanredne situacije).

U sklopu novoformirane sektorske biblioteke u Ministarstvu sigurnosti BiH planirana je i kontinuirana nabavka stručnih knjiga i publikacija iz domena zaštite i spašavanja.

Na osnovu potpisanih memoranduma o saradnji u oblasti naučno-istraživačke saradnje i podršci sistemskim poslovima sigurnosti između Ministarstva sigurnosti BiH s jedne strane i Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, Centra za sigurnosne studije i Instituta za zaštitu od požara i eksplozije – INZA iz Sarajeva s druge strane, bit će nastavljena dosadašnja saradnja promoviranja naučnih projekata i organiziranja naučnih skupova na temu zaštite i spašavanja koja će rezultirati stručnim i naučnim radovima i publikacijama u predmetnoj oblasti.

11. Ciljevi razvoja

Opći cilj - Uspostava sistema zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini, koji će biti spreman da adekvatno odgovori na izazove nesreća i osigura zaštitu života i zdravlja stanovništva, kulturnih i materijalnih dobara, okoliša i društva u cjelini.

Rad na realiziranju ovog cilja podrazumijeva jačanje spremnosti za djelovanje na smanjenju rizika od nesreća što uključuje prije svega, preventivno djelovanje, ažuriranje Procjene ugroženosti BiH i Plana zaštite i spašavanja BiH, sistem praćenja i ranog upozoravanja a potom i materijalno i kadrovsko jačanje struktura zaštite i spašavanja na svim nivoima. Također, važan segment je stepen obučenosti i uvježbanosti u dijelu međuresorne koordinacije i menadžmenta upravljanja u situacijama prirodnih ili drugih nesreća.

Da bi se ostvario opći cilj neophodno je realizirati niz strateških ciljeva.

Strateški ciljevi planirani da se realiziraju u okviru ovog Programa razvoja u narednom petogodišnjem periodu su:

1. Povećati preventivne i operativne kapacitete i opremljenost struktura zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini;
2. Povećati stepen obuke i uvježbanosti struktura zaštite i spašavanja u skladu sa usvojenim planovima;
3. Unapređivati međunarodnu saradnju i realizirati međunarodne obaveze;
4. Afirmirati značaj sistema zaštite i spašavanja u društvu i jačati svijest javnosti.

Navedene aktivnosti Ministarstvo sigurnosti BiH će realizirati u saradnji sa nadležnim Institucijama i organima Bosne i Hercegovine, entiteta i Brčko Distrikta BiH, nadležnim Institucijama zaštite i spašavanja susjednih i drugih država i međunarodnim organizacijama sa mislijom u Bosni i Hercegovini, koje u svom radu tretiraju i tematiku iz zaštite i spašavanja.

Strateški cilj 1: Povećati preventivne i operativne kapacitete i opremljenost struktura zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini

1.1 Strateški program: Opremanje Koordinacionog tijela BiH za ZIS							
Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Zakonski osnov	Vremenski okvir za realizaciju	Finansijski troškovi (u KM)	Izvor finansiranja	Pokazatelj provedbe	Komentari
Nabavka namjenskog komandno-komunikacijskog vozila sa pratećom opremom za terenski rad	Ministarstvo sigurnosti BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju	2018-2021.	120.000,00	Budžet Institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine ²²	Nabavljeno vozilo	Kombi vozilo (4x4) sa komunikacijskom opremom za terensku koordinaciju kada je potrebno djelovanje u većim nesrećama (naročito sa aspekta koordinacije prijema međunarodne pomoći - potvrđeno tokom poplava 2014. godine)
Nabavka lične opreme za rad na terenu članova Koordinacionog tijela BiH za ZIS/Ministarstva sigurnosti BiH (25)	Ministarstvo sigurnosti BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju	2018-2020.	15.000,00	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Nabavljena lična oprema	Lična oprema za terenski rad sa natpisima i oznakama dužnosti (vjetrovka, prsluk, kabanica, čizme, vreće za spavanje) za Koordinaciono tijelo BiH za zis i osoblje podrške u Sektoru za ZIS
Nabavka logističke podrške za terenski rad Koordinacionog tijela BiH za ZIS	Ministarstvo sigurnosti BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju	2018-2019.	4.000,00	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Nabavljen agregat	Agregat sa pratećom opremom za rad Koordinacionog tijela BiH za ZIS u noćnim uvjetima

²² Budžet Institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH)

1.2. Strateški program: Opremanje Mještovite specijalizirane jedinice za zaštitu i spašavanje na nivou Bosne i Hercegovine							
Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Zakonski osnov	Vremenski okvir za realizaciju	Finansijski troškovi (u KM)	Izvor finansiranja	Pokazatelj provedbe	Komentari
Nabavka specijalističke opreme za timove entiteta i Brčko Distrikta sljedeće namjene: - urbano traženje i spašavanje (2 tima) - spašavanje na vodi i potraga pod vodom (2 tima) - RHB zaštita (3 tima)	Ministarstvo sigurnosti BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju	Do 2022.	- urbano traženje i spašavanje = 200.000 KM - spašavanje na vodi i potraga pod vodom = 100.000 KM - RHB zaštita = 600.000 KM UKUPNO: 900.000,00 KM	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Nabavljena oprema	Ministarstvo sigurnosti BiH po čl. 23. Okvirnog zakona o ZIS nabavlja specijalističku opremu za Mještovitu specijaliziranu jedinicu (dodatno opremanje)

1.3 Strateški program: Opremanje zaposlenih u Sektoru za zaštitu i spašavanje							
Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Zakonski osnov	Vremenski okvir za realizaciju	Finansijski troškovi (u KM)	Izvor finansiranja	Pokazatelj provedbe	Komentari
Nabavka reprezentativne i zaštitne opreme za zaposlene (odjela i obuča)	Ministarstvo sigurnosti BiH	Oktivni zakon o zaštiti i spašavanju Dopunski protokol I (1977) Ženevske konvencije (1949)	2018-2020.	23.000,00	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Nabavljena oprema	Lična odjela i obuča za zaposlene u Sektoru za zaštitu i spašavanje, reprezentativna i za terenski rad, sa natpisima organizacije (hlače-2, majice-2, košulja-2, jakna-vjetrovka, kačket, kabanica, čizme interventne i gumene) x 23 osobe, shodno odredbama međunarodnog humanitarnog prava o obilježjima pripadnika, vozila i opreme civilne zaštite

1.4 Strateški program: Pobojšiti spremnost za djelovanje jedinica Granične policije u slučaju prirodnih ili drugih nesreća							
Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Zakonski osnov	Vremenski okvir za realizaciju	Finansijski troškovi (u KM)	Izvor finansiranja	Pokazatelj provedbe	Komentari
Nabavka bespilotnih letjelica-dronova (kvadrikoptera) sa dual kamerom, odnosno HD i termovizijskom kamerom sa dnevnim i noćnim modalitetom rada i mogućnošću direktnog prenosa i pohrane video HD i termovizijskog zapisa	Ministarstvo sigurnosti BiH – Granična policija	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju Zakon o Graničnoj policiji BiH ²³	2018.	300.000,00	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Nabavljena oprema	Dronovi bi služili za redovno obavljanje poslova nadzora državne granice i izvođenja operativnih akcija, a u slučaju vanrednih okolnosti, posebno poplava, bili bi korišteni za zaštitu i spašavanje službenika i objekata GP BiH, te za pružanje podrške i asistencije drugim organima nadležnim za spašavanje u slučaju poplava i zemljotresa, u cilju snimanja poplavljenih područja, pronalaska unesrećenih i zatrpanih osoba u dnevnim i noćnim prilikama.
Nabavka odgovarajućih plovila sa plitkim gazom sa kompletnom opremom za plovila	Ministarstvo sigurnosti BiH – Granična policija	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju Zakon o GP BiH	2018-2022.	60.000,00	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Nabavljena oprema	Plovila bi bila dodijeljena jedinicama u čijoj zoni odgovornosti se nalaze područja ugrožena od poplava i služila bi za evakuaciju

²³ Zakon o Graničnoj policiji BiH „Službeni glasnik BiH“, br: 50/04, 27/07 i 59/09 (dalje: Zakon o GP BiH);

službenika i opreme GP BiH iz poplavljenih područja.							Nabavka motornih sanki sa kompletnom opremom za sanke, te opreme, odjele i drugih rekvizita potrebne za upravljanje motornim sankama
Motome sanke bi bile raspoređene po Jedinicama GP BiH u čijoj zoni odgovornosti se može očekivati visok snijeg i snježne padavine i služile bi za obavljanje poslova nadzora granice i izvođenja operativnih akcija, a u slučaju visokog snijega korištene bi bile za spašavanje službenika i objekata GP BiH, te za pružanje podrške i asistencije drugim organima.	Nabavljena oprema	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	150.000,00	2018-2022.	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju Zakon o GP BiH Zakon o javnim nabavkama BiH ²⁴	Ministarstvo sigurnosti BiH – Granična policija	
Termovizijske kamere bi bile korištene i za redovno obavljanje poslova nadzora državne granice i provođenja operativnih akcija. Korištenje termovizijskih kamera sa mogućnošću dnevno korištenja pokazalo se veoma	Nabavljena oprema	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	100.000,00	2018-2022.	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju Zakon o GP BiH	Ministarstvo sigurnosti BiH – Granična policija	Nabavka ručnih termovizijskih kamera sa dnevnim i noćnim modalitetom rada

²⁴ Zakon o javnim nabavkama BiH - „Službeni glasnik BiH“, broj: 39/14;

									korisnim u spašavanju u nesrećama i poplavama zemljotresima. Kamere će se koristiti za pružanje podrške i asistencije drugim organima nadležnim za spašavanje u slučaju zemljotresa i drugih nesreća.
Nabavka i obnavljanje tehničke, tehnološke, informatičke i telekomunikacijske opreme	Ministarstvo sigurnosti BiH – Granična policija	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju Zakon o GP BiH	2018-2022.	50.000,00	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Nabavljena oprema	Opremanje i obnavljanje informatičke i komunikacijske opreme potrebne za funkcioniranje Operativnog centra GP BiH i dr.		
Unapređenje postojećeg sistema veze u GP BiH	Ministarstvo sigurnosti BiH – Granična policija	Zakon o GP BiH Plan veze GP BiH	2018-2022.	50.000,00	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Unaprijeđen sistem veze	Izmjene i dopune Plana veze, nabavke potrebne opreme		
Obnavljanje postojeće i nabavka nove priručne opreme, uređaja i sredstava za gašenje požara	Ministarstvo sigurnosti BiH – Granična policija	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju Zakon o javnim nabavkama BiH Zakon o zaštiti od požara i vatrogastvu FBiH ²⁵	2018-2022.	10.000,00	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Nabavljena oprema	Oprema bi bila raspoređena po objektima GP BiH kako bi mogla biti korištena za gašenje požara u objektima GP BiH.		

²⁵ Zakon o zaštiti od požara i vatrogastvu FBiH („Službene novine Federacije BiH“, broj:65/09)

Nabavka novog pandnog zašutnog odijela za tehničare anti-bombnog tima, model EOD8 D, Medium-68-100 kg, Kanada	Ministarstvo sigurnosti BiH – Granična policija	Zakon o zaštiti od požara ²⁶							Navedeni zašutnog odijela predložen je iz razloga što bi se u kombinaciji sa istim moglo koristiti koje pododijelo koje posjeduje GP BiH, radio-veza i integrirana klima odijela (zaštita na aerodromima).
	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju Zakon o GP BiH		2018-2022.	100.000,00	Budžet Istitucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Nabavljena oprema			

1.5 Strateški program: Osigurati tehničko-tehnoško i informacijsko-komunikacijsku opremu za rad Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH									
Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Zakonski osnov	Vremenski okvir za realizaciju	Finansijski troškovi (u KM)	Izvor finansiranja	Pokazatelj provedbe	Komentari		
Nabavka mrežne opreme za povezivanje na I-24/7 mrežu	Ministarstvo sigurnosti BiH – Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju Zakon o direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za podršku policijskoj strukturi BiH ²⁷	2018.	55.000,00	Budžet Istitucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Nabavljena oprema			

²⁶ Zakon o zaštiti od požara („Službeni glasnik RS”, broj: 71/12)

²⁷ Zakon o direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za podršku policijskoj strukturi BiH, „Službeni glasnik BiH”, broj: 36/03 (dalje: Zakon o direkt. za koord. pol. tijela i o ag. za podršku polic. str. BiH);

Uspostava sistema za prikupljanje podataka	Ministarstvo sigurnosti BiH – Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju Zakon o direk. za koord. pol. tijela i o ag. za podršku polic. str. BiH	2018.	100.000,00	Budžet Istitucija BiH I međunarodnih obaveza BiH	Uspostavljen sistem	
Instaliranje računarske opreme za salu za održavanje obuka	Ministarstvo sigurnosti BiH – Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju Zakon o direk. za koord. pol. tijela i o ag. za podršku polic. str. BiH	2018.	40.000,00	Budžet Istitucija BiH I međunarodnih obaveza BiH	Instalirana oprema	
Nabavka dodatne opreme za unapređenje postojeće mrežne opreme	Ministarstvo sigurnosti BiH – Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju Zakon o direk. za koord. pol. tijela i o ag. za podršku polic. str. BiH	2018.	30.000,00	Budžet Istitucija BiH I međunarodnih obaveza BiH	Nabavljena oprema	

1.6 Strateški program: Osigurati tehničko-tehnoška sredstva za kontinuitet rada Ministarstva vanjskih poslova BiH							
Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Zakonski osnov	Vremenski okvir za realizaciju	Finansijski troškovi (u KM)	Izvor finansiranja	Polazatelj provedbe	Komentari
			2018.	300.000,00		Nabavljena	Nabavkom agregata sa akumulatorskom stanicom se osigurava

Nabavka agregata sa akumulatorskom stanicom	Ministarstvo vanjskih poslova BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju				Budžet BiH I međunarodnih obaveza BiH	oprema	kontinuitet rada Ministarstva vanjskih poslova BiH iz svoje nadležnosti u slučaju prirodne ili druge nesreće
1.7 Strateški program: Povećati tehničko-tehnošku spremnost za pružanje pomoći civilnim organima vlasti prilikom prirodnih ili drugih nesreća								
Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Zakonski osnov	Vremenski okvir za realizaciju	Finansijski troškovi (u KM)	Izvor finansiranja	Pokazatelj provedbe	Komentari	
Nabavka potrebne opreme: Sanitetno vozilo (10 vozila)	Ministarstvo odbrane BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju Zakon o odbrani BiH ²⁸	do 2022.	900.000,00	Budžet Institucija BiH I međunarodnih obaveza BiH	Nabavljena oprema	Projektom nabavke m/v za OS BiH planirana je nabavka 18 sanitetskih vozila	
Vedro za gašenje požara sa pumpom za helikopter UH-1H, kapaciteta 500 litara) - 2 kom	Ministarstvo odbrane BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju Zakon o odbrani BiH	do 2022.	250.000,00	Budžet Institucija BiH I međunarodnih obaveza BiH	Vedro za gašenje požara sa pumpom za helikopter UH-1H, kapaciteta 500 litara) - 2 kom	Ministarstvo odbrane BiH	
NVG (uređaj za noćno letenje posade helikoptera)	Ministarstvo odbrane BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju	do 2022.	400.000,00 (oprema)	Budžet Institucija BiH I	Nabavljena oprema		

²⁸ Zakon o odbrani BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 88/05)

8 komada		Zakon o odbrani BiH				međunarodnih obaveza BiH		
Sistem (Pumpa) za pročišćavanje vode 1 komad	Ministarstvo odbrane BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju Zakon o odbrani BiH	do 2022.	30.000,00	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Nabavljena oprema		
Skuteri za snijeg (za pružanje pomoći kod visokih snježnih padavina) 10 komada	Ministarstvo odbrane BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju Zakon o odbrani BiH	do 2022.	350.000,00	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Nabavljena oprema		
Čamci sa vanbrodskim motorom (za djelovanje u poplavama) 15 komada: desantni čamci do 12 osoba	Ministarstvo odbrane BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju Zakon o odbrani BiH	do 2022.	330.000,00	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Nabavljena oprema		

1.8. Strateški program: Izgradnja tehničko-tehnoških i informacijsko-komunikacijskih kapaciteta Centra za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini (BH MAC)							
Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Zakonski osnov	Vremenski okvir za realizaciju	Finansijski troškovi (u KM)	Izvor finansiranja	Pokazatelj provedbe	Komentari
Formiranje Info sistema za podršku i zaštitu u slučaju uticaja prirodne katastrofe na protivminsko djelovanje i	Ministarstvo sigurnosti BiH i Centar za	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju	Do kraja 2018. godine		Budžet Institucija BiH i		

<p>razvoj kapaciteta bespilotnih letjelica za potrebe urgentnih izviđanja i nadgledanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uspostava nacionalne informacione mreže i tehnologije za upravljanje akcijama nakon prirodne katastrofe - Nabavka 8 kompleta bespilotnih izviđačkih letjelica na daljinsko upravljanje za potrebe BH MAC-a i za nacionalne potrebe na neprofitnoj osnovi 	<p>uklanjanje mina u BiH (BH MAC)</p>	<p>Zakon o deminiranju u Bosni i Hercegovini²⁹</p>		<p>22.000,00</p>	<p>međunarodnih obaveza BiH</p>	<p>Uspostavljena Informaciona mreža i tehnologija</p>	
				<p>381.400,00</p>		<p>Nabavljene letjelice</p>	

²⁹ Zakon o deminiranju u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj: 5/02)

1.9 Strateški program: Riješiti problem skladištenja radioaktivnog otpada							
Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Zakonski osnov	Vremenski okvir za realizaciju	Finansijski troškovi (u KM)	Izvor finansiranja	Pokazatelj provedbe	Komentari
Adaptirati postojeće skladište radioaktivnog otpada. Izgraditi trajno skladište radioaktivnog otpada i radioaktivni otpad prebaciti u trajno skladište.	Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost - DARNs licencirani tehnički servis	Zakon o radijacijskoj i nuklearnoj sigurnosti ³⁰ Strategija upravljanja radioaktivnim otpadom u BiH ³¹	2018 – 2022.	200.000,00	Budžet Istitucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Izvršena adaptacija postojećeg skladišta radioaktivnog materijala Izgrađeno trajno skladište i prebačen radioaktivni otpad	Komentar je ispod tabele ³²
Zbrinuti radioaktivni otpad sa postojećih lokacija i zbrinuti izvore nepoznatih	Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost - DARNs	Zakon o radijacijskoj i nuklearnoj sigurnosti	2018 – 2022.	20.000,00	Budžet Istitucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Zbrinut radioaktivni otpad	

³⁰ Zakon o radijacijskoj i nuklearnoj sigurnosti („Službeni glasnik BiH“ broj: 88/07)

³¹ Strategija upravljanja radioaktivnim otpadom u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj: 1/14)

³² U BiH ne postoji centralno skladište koje je predviđeno usvojenom Strategijom o upravljanju radioaktivnim otpadom („Službeni glasnik BiH“ broj: 1/14). Međutim vrše se aktivnosti na dobivanju objekta za centralo skladište u kojem će se odlagati izvori koji se više ne koriste. DARNs je nosilac nacionalnog projekta finansiranog od strane IAEA za period 2014-2015. godina koji je produžen i na 2016. godinu i iz kojeg će biti povučena sredstva u vidu obuke i opreme. Navedeni iznos od 200.000 KM bi bio utrošen za građevinske radove (adaptacija ili izgradnja novog objekta) za kreiranje centralnog skladišta u navedenom periodu. Iznos od 20.000 KM bi poslužio za sistemsko prikupljanje radioaktivnih izvora koji se više ne koriste a nalaze se kod poznatih vlasnika. Također, DARNs vrši aktivnosti i na dobivanju projekata koji bi pomogli u finansiranju navedenih aktivnosti.

Vlasnika	licencirani tehnički servis	Strategija upravljanja radioaktivnim otpadom					
----------	-----------------------------	--	--	--	--	--	--

1.10 Strateški program: Uspostavljanje sistema ranog obavještanja u slučaju radiološkog ili nuklearnog vanrednog događaja i njegovo funkcionalno održavanje							
Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Zakonski osnov	Vremenski okvir za realizaciju	Finansijski troškovi (u KM)	Izvor finansiranja	Pokazatelj provedbe	Komentar
Nabavka stanica (planirano 25 za cijelu BiH - 24 gama stanice i jedna mobilna stanica sa spektrometrijom), servera i softvera za prikupljanje i upravljanje podacima sa gama stanica i mobilne stanice	Ministarstvo sigurnosti BiH - OKC BiH - 112 Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost - DARNS	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju Konvencija o ranom obavještanju u slučaju nuklearne nesreće ³³ Zakon o radijacijskoj i nuklearnoj sigurnosti Državni akcioni plan o hitnim slučajevima zaštite stanovništva od jonizirajućeg zračenja u slučaju	2018-2022.	300.000,00	Budžet Istitucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Uspostavljen i funkcionalno održavan sistem ranog obavještanja u slučaju radiološkog ili nuklearnog vanrednog događaja	Povezivanje sa postojećim stanicama I ARGOS sistemom

³³ Konvencija o ranom obavještanju u slučaju nuklearne nesreće („Službeni list SFRJ, Međunarodni ugovori”, broj: 15/89)

1.12 Strateški program: Povećati stepen spremnosti Tima za odgovor na katastrofe društva Crvenog krsta/križa BiH (DCX BiH)							
Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Zakonski osnov	Vremenski okvir za realizaciju	Finansijski broškovi (u KM)	Izvor finansiranja	Pokazatelj provedbe	Komentari
Nabavka lične i kolektivne opreme i opreme za pružanje prve pomoći	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH DCX BiH	Zakon o Društvu Crvenog krsta/križa BiH ³⁵	2018-2019.	15.000,00	Budžet Istitucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Nabavljena oprema	Finansijski troškovi se odnose na nabavku pomenute opreme za jednu ekipu na nivou DCX BiH.
Nabavka mobilne kuhinje	DCX BiH	Zakon o Društvu Crvenog krsta/križa BiH		100.000,00	Budžet Istitucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Nabavljena mobilna kuhinja	
Nabavka opreme za logistiku i komunikaciju	DCX BiH	Zakon o Društvu Crvenog krsta/križa BiH	2018-2019.	30.000,00	Budžet Istitucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Nabavljena oprema	

³⁵ Zakon o Društvu Crvenog krsta/križa Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, broji: 49/04)

Strateški cilj 2: Povećati stepen obuke i uvježbanosti struktura zaštite i spašavanja u skladu sa usvojenim planovima

2.1 Strateški program: Obučavanje državnih službenika i zaposlenika institucija i organa BiH u oblasti zaštite i spašavanja

Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Zakonski osnov	Vremenski okvir za realizaciju	Finansijski troškovi (u KM)	Izvor finansiranja	Pokazatelj provedbe	Komentar
Obuka u ZIS za diplomatsko konzularna predstavištva (DKP), predmisiona i misiona, o evakuaciji, planiranju za nesreće i zaštiti tajnih podataka (uključujući i šat misije po DKP, tima iz BiH)	Ministarstvo sigurnosti BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju	2018-2021.	Za obuke u DKP BiH u inozemstvu (sjedišta misija BiH u pojedinim državama i međunarodnim organizacijama- UN, NATO, EU,...) troškovi su: za mobilni 3-člani tim x 3 dana i prevoz = cca. 6.000,00 KM po DKP detašmanu; Za ključne DKP (UN, EU, NATO, ...) = 6.000,00 x 8 mjesta = cca. 48.000,00 KM	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Održana obuka	U saradnji sa Agencijom za državnu službu, Ministarstvom vanjskih poslova BiH i ostalim institucijama i organima BiH i institucijama potpisnicama MoR-a u oblasti ZIS Obuka je 2014. godine kao potreba indicirana od Ministarstva vanjskih poslova BiH, tokom izrade Programa i plana obučavanja državnih službenika za zaštitu i spašavanje
Obuka državnih službenika i zaposlenika o evakuaciji, planiranju za nesreće (uključujući i policijske službenike i vojna lica)	Ministarstvo sigurnosti BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju Program i plan obučavanja	2018-2022.	Nisu potrebni veći troškovi, mogu se planirati u redovnim budžetskim sredstvima Ministarstva	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Održana obuka	U saradnji sa Službom za zajedničke poslove Institucija i organa BiH i Direkcijom za koordinaciju policijskih tijela. Vježba evakuacije (1x godišnje po objektu), a nakon određivanja povjerenika CZ, podrazumijeva na osnovu prethodne obuke bezbjedno stvarno napuštanje zgrade do zbornog mjesta van objekta (očekivano vrijeme - do 30 min). Obud i vježbi evakuacije podliježu svi zaposleni, kao i nosioci funkcija vlasti.

2.2. Strateški program: Obučavanje u oblasti zaštite i spašavanja u skladu sa međunarodnim standardima

Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Zakonski osnov	Vremenski okvir za realizaciju	Finansijski troškovi (u KM)	Izvor finansiranja	Pokazatelj provedbe	Komentari
Obučavanje Koordinacionog tijela BiH za ZIS za koordinaciju ZIS u BiH i prijem međunarodne pomoći	Ministarstvo sigurnosti BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju	2018-2022.	Do 6.000,00 KM godišnje po događaju (bez troškova redovnih sjednica) (6.000,00 x 5 = 30.000,00 KM)	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Obuka provedena	Jedna obuka godišnje, a može biti u formi: - uvodne upute u rad, - seminari i radionice, komandno-štabna i/ili terenska vježba
Razmjena prakse i iskustava u koordinaciji aktivnosti ZIS sa državama u pogledu uređenja	Ministarstvo sigurnosti BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju	2018-2022.	a) Jedna posjeta, do pola sastava Koordinacionog tijela BiH za ZIS ili Ministarstva sigurnosti BiH - Sektor za zaštitu i spašavanje, do 3 dana u nekoj od država - za troškove puta, smještaja i poklone = 13.000,00 KM x 5 = 65.000,00 KM b) Prijem delegacije ogledne države sistemu ZIS u BiH, do 3 dana - za ručkove, osveženja, loko	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Obavljene posjete i razmjena prakse i iskustava	Jedna posjeta i jedan prijem po mandatu Koordinacionog tijela BiH za ZIS U slučaju nemogućnosti angažmana Koordinacionog tijela BiH za ZIS, shodno Okvirnom zakonu, realizaciju aktivnosti preuzima Ministarstvo sigurnosti BiH - Sektor za zaštitu i spašavanje

	<p>Nabavka odgovarajućeg softvera (sa instaliranjem i obukom) za simuliranje situacija nesreća i postupanija po scenariju</p>	<p>Ministarstvo sigurnosti BiH</p>		<p>Okvirni zakon o zaštiti spašavanju Procjena ugroženosti BiH Planovi i programi Ministarstva sigurnosti za obučavanje u ZIS (2014)</p>	<p>2018-2022.</p>	<p>prevoz, organizaciju odgovarajućeg kulturnog događaja i službene večere = cca. 10.000,00 x 3 = 30.000,00 KM</p>	<p>Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH</p>		<p>Razmatra se mogućnost obezbjeđenja donacije uz obavezu godišnjih uplata za korištenje servera i održavanja sistema (SAD-JCATS, ili drugi odgovarajući na tržištu). Jedinice sistema su prenosive i moguće je koristiti sistem za obuku ne samo vatrogasaca, CZ i pripadnika drugih snaga zaštite i spašavanja, već i policijskih službenika.</p>	<p>Nabavljena oprema i provedena obuka</p>	<p>Događaji u prostorijama Ministarstva sigurnosti ili prostorijama</p>
<p>200.000,00 KM za softver i inicijalnu obuku operatera sistema + do 25.000,00 KM za održavanje i dogradnju softvera (5.000,00 KM godišnje x 5 god.), ukupno 225.000,00 KM</p>	<p>Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH</p>	<p>Ukupno 60.000,00 KM III 10.000,00 KM po događaju (za 4 godine)</p>	<p>2018-2021.</p>	<p>Okvirni zakon o zaštiti spašavanju Okvirni plan i program obučavanja</p>	<p>2018-2021.</p>	<p>prevoz, organizaciju odgovarajućeg kulturnog događaja i službene večere = cca. 10.000,00 x 3 = 30.000,00 KM</p>	<p>Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH</p>		<p>Razmatra se mogućnost obezbjeđenja donacije uz obavezu godišnjih uplata za korištenje servera i održavanja sistema (SAD-JCATS, ili drugi odgovarajući na tržištu). Jedinice sistema su prenosive i moguće je koristiti sistem za obuku ne samo vatrogasaca, CZ i pripadnika drugih snaga zaštite i spašavanja, već i policijskih službenika.</p>	<p>Nabavljena oprema i provedena obuka</p>	<p>Događaji u prostorijama Ministarstva sigurnosti ili prostorijama</p>
<p>Obuka Institucija i organa BiH (uključujući entitete i Brčko Distrikt BiH) po modulima od značaja za</p>	<p>Ministarstvo sigurnosti BiH</p>	<p>Ukupno 60.000,00 KM III 10.000,00 KM po događaju (za 4 godine)</p>	<p>2018-2021.</p>	<p>Okvirni zakon o zaštiti spašavanju Okvirni plan i program obučavanja</p>	<p>2018-2021.</p>	<p>prevoz, organizaciju odgovarajućeg kulturnog događaja i službene večere = cca. 10.000,00 x 3 = 30.000,00 KM</p>	<p>Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH</p>		<p>Razmatra se mogućnost obezbjeđenja donacije uz obavezu godišnjih uplata za korištenje servera i održavanja sistema (SAD-JCATS, ili drugi odgovarajući na tržištu). Jedinice sistema su prenosive i moguće je koristiti sistem za obuku ne samo vatrogasaca, CZ i pripadnika drugih snaga zaštite i spašavanja, već i policijskih službenika.</p>	<p>Nabavljena oprema i provedena obuka</p>	<p>Događaji u prostorijama Ministarstva sigurnosti ili prostorijama</p>

planiranje i djelovanje u nesrećama, sa međunarodnim učesćem	Ministarstvo sigurnosti BiH			Troškovi se odnose na organizaciju do 2 događaja godišnje (seminar, radionica) o temama od posebnog značaja za planiranje i organiziranje za odgovor na nesreće i međunarodnu pomoć			partnerskih organizacija (UN,....) U module će biti integrirani principi ravnopravnosti spolova prilikom planiranja i djelovanja u slučajevima nesreća. Prilikom organiziranja obuka vodit će se računa o ravnopravnom učesću žena i muškaraca.
						Obavljena obuka	

2.3 Strateški program: Obučavanje mješovite specijalizirane jedinice za zaštitu i spašavanje po međunarodnim standardima							
Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Zakonski osnov	Vremenski okvir za realizaciju	Finansijski troškovi (u KM)	Izvor finansiranja	Pokazatelj provedbe	Komentari
Kursevi i obuke timova i pojedinaca po specijalističkim modulima za interventne snage CZ	Ministarstvo sigurnosti BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju Okvirni plan i program obučavanja	Do 2022.	Do 2 tima iz strukture mješovite jedinice po 20 pripadnika po timu, do 40.000,00 KM godišnje x 2 obuke = 80.000,00 KM	Budžet institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Održani kursevi i obuke	Obuke po Okvirnom planu i programu obučavanja i po naznačenju modula u partnerstvu sa EU, UN, NATO i partnerskim državama; Opremanje po EU i dr. projektima nabavke opreme, uz minimalni trošak iz budžeta (špediterke usluge prijema robe, i sl.)

2.4 Strateški program: Rad uspostavljene stručne biblioteke iz oblasti zaštite i spašavanja							
Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Zakonski osnov	Vremenski okvir za realizaciju	Finansijski troškovi (u KM)	Izvor finansiranja	Pokazatelj provedbe	Komentari
Nabavka softvera za vođenje biblioteke	Ministarstvo sigurnosti BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju	Do 2020.	10.000,00	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH,	Nabavljen softver	Softver za podršku katalogizaciji, vođenju i upravljanju stručne biblioteke kojom se značajno unapređuje vođenje bibliotečkih jedinica.

2.5 Strateški program: Povećati broj izvođenja obuka i vježbi za službenike institucija i organa Bosne i Hercegovine							
Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Zakonski osnov	Vremenski okvir za realizaciju	Finansijski troškovi (u KM)	Izvor finansiranja	Pokazatelj provedbe	Komentari
Obuka službenika GP za spašavanje ljudi i imovine, pružanje pomoći unesrećenima i spašavanje materijalnih dobara u slučaju prirodnih i drugih nesreća	Ministarstvo sigurnosti BiH – Granična policija	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju Zakon o GP BiH	2018 - 2022.	3.500,00	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Obavljena obuka	Obuke organizirati pojedinačno po svim identifikiranim i mogućim rizicima-hazardima
Obuka službenika GP za upravljanje dronovima,	Ministarstvo sigurnosti BiH – Granična policija	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju	2018- 2022.	3.500,00	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Obavljena obuka	Obuka svih službenika za upravljanje i rukovanje plovilima, vozilima i drugom

<p>plovilima, vozilima i drugim materijalno tehničkim sredstvima prilikom spašavanja ljudi i imovine u slučaju prirodnih i drugih nesreća</p>		<p>Zakon o GP BiH</p>					<p>tehničkom opremom u cilju spašavanja unesrećenih u prirodnim i drugim nesrećama. Po mogućnosti zahtijevati obuku od dobavljača vozila, plovila i druge opreme i voditi računa o ravnopravnom učešću žena i muškaraca</p>
<p>Provođenje samostalnih i zajedničkih vježbi postupanja u služaju: prekida komunikacija, nuklearnih i radioloških hazarda, terorističkog napada, blokade graničnog prelaza, narušavanja sigurnosti aerodroma</p>	<p>Ministarstvo sigurnosti BiH – Granična policija</p>	<p>Olvirni zakon o zaštiti i spašavanju Zakon o GP BiH</p>	<p>2018 - 2022.</p>	<p>65.000,00</p>	<p>Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH</p>	<p>Provedene vježbe</p>	<p>Provođenjem vježbi analizirale bi se i odjenile mogućnosti, sposobnosti planiranja i reagiranja Granične policije BiH na prirodne i druge nesreća. Povećanje osposobljenosti i uvježbanosti službenika za reakciju i rukovođenje u nesrećama i situacijama spašavanja. Prijedlog za izmjenu zakonske regulative i planova u služaju utvrđenih nedostataka provođenjem vježbi. Vježbe organizirati pojedinačno po svim</p>

Nabavka stručne literature za postupanje u slučaju prirodnih ili drugih nesreća za pripadnike GP BiH	Ministarstvo sigurnosti BiH – Granična policija	Oktivni zakon o zaštiti i spašavanju Drugi zakoni i podzakonski akti	2018.	6.500,00	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Nabavljena stručna literatura	Identificiranim i mogućim rizicima-hazardima. Omogućiti dostupnost stručne literature svim službenicima u cijlu efikasnog i usklađenog postupanja sa drugim institucijama u zaštiti i spašavanju u slučaju prirodnih ili drugih nesreća.
Provedba simulacijske vježbe Edukacija za relevantne učesnike procesa zaštite i spašavanja u oblasti veterinarstva	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine - Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine	Oktivni zakon o zaštiti i spašavanju Zakon o veterinarstvu u BiH Plan zaštite i spašavanja Ureda za veterinarstvo BiH, broj: 02-1-27-49-109-4/13	2018 – 2020.	30.000,00	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Provedena vježba Obavljena edukacija	
Provođenje simulacijskih vježbi u slučaju pojave karantinskih štetnih	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH – Uprava Bosne i Hercegovine za	Zakon o zaštiti zdravlja bilja ³⁸ Opći operativni plan za postupanje u slučaju vanredne					

³⁸ Zakon o zaštiti zdravlja bilja („Službeni glasnik BiH”, broj:23/13)

organizama na bilju, biljnim proizvodima i reguliranim objektima	zaštitu zdravlja bilja	pojave štetnog organizma na bilju i biljnim proizvodima ³⁷ Odluka o donošenju Plana zaštite i spašavanja od prirodnih ili drugih nesreća Institucija i organa Bosne i Hercegovine ³⁸	2018 – 2022.	15.000,00	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Provedena vježba	
Provedbe simulacijskih vježbi Edukacije za relevantne učesnike procesa zaštite i spašavanja u oblasti sigurnosti hrane	Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine	Odluka o donošenju Plana zaštite i spašavanja od prirodnih ili drugih nesreća Institucija i organa Bosne i Hercegovine ³⁹ Zakon o hrani ⁴⁰ Plan zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća	2018-2022	300.000,00	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Provedene simulacijske vježbe i edukacije	Uzimajući u obzir prethodne krizne situacije u Bosni i Hercegovini (poplave uzrokovane obilnim padavinama), postoji velika mogućnost negativnih uticaja po zdravlje ljudi putem kontaminirane hrane i vode za piće. U ovakvim situacijama prirodnih nesreća postoje pretpostavke da voda za piće iz sistema javnog

³⁷ Opći operativni plan za postupanje u slučaju vanredne pojave štetnog organizma na bilju i biljnim proizvodima („Službeni glasnik BiH”, broj 85/13)

³⁸ Odluka o donošenju Plana zaštite i spašavanja od prirodnih ili drugih nesreća Institucija i organa Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, broj:27/14)

³⁹ Odluka o donošenju Plana zaštite i spašavanja od prirodnih ili drugih nesreća Institucija i organa Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, broj: 27/14)

⁴⁰ Zakon o hrani („Službeni glasnik BiH”, broj: 50/04)

		<p>Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine broj: 01-1-02-3- 675-8-1/13</p>					<p>vodosnabdijevanja, hrana koja je na policama prodavnica u poplavljenim područjima (i drugim kriznim situacijama), kao i hrana koja se doprema humanitarnim putem mogu biti zdravstveno neispravni. Iz navedenih razloga neophodno je osiguranje sredstava za provedbe simulacijskih vježbi s ciljem efikasnog djelovanja na krizne situacije nastale kao posljedica prirodnih i drugih nesreća, odnosno uklanjanje direktnog ili indirektnog rizika po ljudsko zdravlje.</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

Strateški cilj 3: Unapređivati međunarodnu saradnju i realizirati međunarodne obaveze

Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Zakonski osnov	Vremenski okvir za realizaciju	Finansijski troškovi (u KM)	Izvor finansiranja	Pokazatelj provedbe	Komentari
<p>3.1 Strateški program: Aktivnosti na ispunjavanju obaveza za pristupanje Bosne i Hercegovine Mehanizmu civilne zaštite Evropske unije</p> <p>- Organiziranje obuka zaposlenika operativnih centara, hidrometeoroloških zavoda za korištenje alata dostupnih kroz Mehanizam CZ EU, obuka o izradi projekata u okviru Mehanizma, obuka o osnovama Mehanizma te obuka o operativnom upravljanju</p> <p>- Nabavka potrebne tehničke opreme za ZIS</p>	<p>Ministarstvo sigurnosti BiH</p>	<p>Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju</p>	<p>2018.</p>	<p>5.000.000,00</p>	<p>IPA fondovi</p>	<p>Organizirane obuke</p>	<p>Projekat je odobren od strane Evropske unije.</p>

3.2 Strateški program: Izrada Strategije za redukciju rizika katastrofa u Bosni i Hercegovini							
Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Zakonski osnov	Vremenski okvir za realizaciju	Finansijski troškovi (u KM)	Izvor finansiranja	Pokazatelj provedbe	Komentari
-Formiranje Radne grupe -Rad na Izradi Strategije -Usaglašavanje mišljenja i usvajanje Strategije	Ministarstvo sigurnosti BiH i nadležne institucije ZIS u BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju Sendal okvir 2015-2030.	2018.		UN fondovi	Izrađena Strategija	Proizlazi iz Sendal deklaracije i Okvirnog plana djelovanja 2015-2030.

3.3 Strateški program: Izrada baze podataka od značaja za ZIS u saradnji sa domaćim i međunarodnim institucijama i organizacijama							
Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Zakonski osnov	Vremenski okvir za realizaciju	Finansijski troškovi (u KM)	Izvor finansiranja	Pokazatelj provedbe	Komentari
-Instaliranje softvera -Utvrdjivanje baze podataka -prikupljanje podataka o nesrećama u BiH i svijetu i opremi kojom raspoložu strukture ZIS u BiH.	Ministarstvo sigurnosti BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju	2018-2022.	6.000.000,00	Fondovi Evropske komisije	Instaliran softver i uspostavljena baza podataka koja se kontinuirano popunjava	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Strateški cilj 4: Afirmirati značaj sistema zaštite i spašavanja u društvu i jačati svijest javnosti

4.1 Strateški program: Edukacija učenika i nastavnika u osnovnim školama							
Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Zakonski osnov	Vremenski okvir za realizaciju	Financijski troškovi	Izvor finansiranja	Pokazatelj provedbe	Komentari
Izrada prigodnih publikacija za učenike i nastavnike	Ministarstvo sigurnosti BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju	2018-2020.	10.000,00	Donacije - međunarodne institucije i organizacije	Izrađene publikacije	Promotivni materijali, izložbeni i literarni radovi će naglašavati važnost ranjivosti pojedinih kategorija stanovništva (posebno djece, osoba s invaliditetom, starijih osoba).

4.2. Strateški program: Popularizacija i prezentiranje uloge i važnosti zaštite i spašavanja u društvu							
Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Zakonski osnov	Vremenski okvir za realizaciju	Financijski troškovi	Izvor finansiranja	Pokazatelj provedbe	Komentari
Prezentiranje sadržaja iz zaštite i spašavanja putem medija (pokrenuti serijal emisija sa edukativno afirmativnim sadržajem)			2018-2020.	50.000,00		Prezentiran i sadržaji o zaštiti i spašavanju na medijima	Spot i džingl izraditi prve godine i predstavljati svake godine u periodičnim intervalima, uz dopunu štampanim materijalima (džambo i dr. plakati). Upotreba promotivnih materijala poboljšala bi imidž CZ i drugih Institucija ZIS što bi uticalo na unapređenje sistema u korist profesionalaca ZIS i svih građana u BiH.
Izrada štampanog i elektronskog promotivnog materijala i emitiranje periodično na JRTV servisu (video spota i džingla o CZ i hitnim službama spašavanja)	Ministarstvo sigurnosti BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju	2018-2020.	50.000,00	Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH	Izrađen i prezentiran promotivni materijal	Svi promotivni i edukativni sadržaji, te štampani i elektronski promotivni materijali će naglašavati važnost ranjivosti pojedinih kategorija stanovništva (posebno djece, osoba s invaliditetom, starijih osoba), te važnost poštivanja i primjene principa ravnopravnosti spolova u zaštiti i spašavanju društva.

Organiziranje ljetne akademije zaštite i spašavanja	Ministarstvo sigurnosti BiH	Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju	2018-2020.	Do 100.000,00 KM za troškove zakupa prostora, tehnike, opreme, putne troškove, transporta opreme, honorare istaknutih predavača i određene logističke troškove Za više stavki troškova predviđa se obavezno oslonac na sponzore.	Budžet Institucija i međunarodnih obaveza BiH	Organiziran a i održana akademija	Minimalno jedan događaj tokom realizacije Programa razvoja ljetni forum (akademija) zaštite i spašavanja, 3-dnevni događaj promoviranja i jačanja ZIS u BiH, sadrži: - akademski dio, - izložbeni dio (pokaz opreme) - demonstraciju vještina ZIS Učesnici na akademiji bi bit iz BiH i regije uključivši studente, učenike srednjih škola i praktičare sigurnosti iz oblasti od značaja za ZIS pri čemu će se voditi računa o ravnomjernom učešću oba spola.
---	-----------------------------	--------------------------------------	------------	---	---	-----------------------------------	---

UKUPNO: 6.956.900 KM

Analiza okruženja i unutrašnjeg stanja

PESTLE ANALIZA⁴¹

Faktori	Vremensko razdoblje (do 1 g.; do 3g.; do 5g.; preko 5g.)	Značaj uticaja (koliko je bitan, vjerovatnost ostvarenja od 1 do 10)	Pravac uticaja (negativan -, pozitivan +)	Relativna snaga (u kojoj mjeri pomaže, šteti, od 1 do 5)	Ukupna snaga (značaj x snaga max 50 i min - 50)	Među uticaj (povećanje - zmanjenje)
Politički faktori						
P1 Političko, administrativno i teritorijalno uređenje Bosne i Hercegovine je složeno, decentralizirano i rascjepkano koga nerijetko prati nedostatak političke volje, dogovora i kompromisa posebno u odnosima države i entiteta.	preko 5 g.	10	-	5	50	
P2 Politička stabilnost u državi nije na visokom nivou i vlade svojom politikom ne doprinose mnogo razvoju zaštite i spašavanja.	preko 5 g.	8	-	5	45	

⁴¹ PESTLE analiza (P-politički, E-ekonomski, S-socijalni, T-tehnološki, L-legalni/zakonodavni, E- environment/okolišni) se bavi proučavanjem okruženja i pruža pregled vanjske situacije koja može imati uticaj na određenu oblast. Svaka PESTLE analiza je pripremiti okvir za sagledavne situacije u kojoj se nalazi oblast zaštite i spašavanja, odnosno utvrđivanje kritičnih faktora koji će uticati na razvoj zaštite i spašavanja i koji shodno tome stvaraju ili ometaju mogućnosti za realizaciju postojećih potencijala. Na ovaj način se formira informacijska podloga za kreiranje strateških pravaca razvoja sistema zaštite i spašavanja.

P3	Kvalitet i sposobnost lokalne uprave često ne dolaze do izražaja da podrže razvoj i privuku EU fondove i donacije međunarodnih organizacija kroz različite projekte.	do 5 g.	6	-	3	18
P4	Bosna i Hercegovina njeguje dobre međunarodne odnose sa susjednim i državama u regiji.	preko 5 g.	10	+	5	50
P5	Bosna i Hercegovina je ostvarila dobru saradnju sa nizom međunarodnih institucija i organizacija, kroz učešće u različitim projektima.	preko 5 g.	9	+	4	36
P6	Bosna i Hercegovina teži pridruživanju Evropskoj uniji i čine se napor u svim segmentima ka ostvarenju tog cilja.	preko 5 g.	8	+	5	40
	Ekonomski faktor					
E1	Ekonomska situacija u Bosni i Hercegovini je nezadovoljavajuća jer nedostaju finansijska sredstva u svim oblastima rada i djelovanja.	preko 5 g.	10	-	5	50
E2	Nedovoljna brojnost, nerazvijenost i opremljenost kapaciteta i infrastrukture u različitim sektorima.	preko 5 g.	10	-	5	50
E3	Postoji uspješna saradnja sa međunarodnim organizacijama koje kroz različite zajedničke projekte daju finansijsku podršku.	preko 5 g.	8	+	5	40
E4	Nedovoljno je zastupljeno investiranje stranog kapitala za razvoj Bosne i Hercegovine.	preko 5 g.	9	-	5	45

E5	Bosna i Hercegovina po pitanju razvojnih trendova u ekonomiji, uglavnom zaostaje za susjednim i drugim zemljama.	preko 5 g.	8	-	4	32	
E6	Klimatske promjene i vremenske prilike u Bosni i Hercegovini mogu da izazovu nesreće sa teškim posljedicama a za koje nema dovoljno resursa za adekvatan odgovor.	preko 5 g.	9	-	4	36	
	Socijalni						
S1	Neadekvatan tretman sistema zaštite i spašavanja u društvu, nedovoljna posvećenost društva temama mogućih rizika, zaštite i samozaštite.	preko 5 g.	5	-	3	15	
S2	Nedovoljno afirmiranje i popularizacija zaštite i spašavanja kroz medije.	preko 5 g.	5	-	3	15	
S3	Nedovoljno razvijena svijest javnosti o potencijalnim prijetnjama prirodnih ili drugih nesreća.	preko 5 g.	6	-	3	18	
S4	Nezainteresiranost društva za veće uključivanje ranjivih kategorija stanovništva i osoba sa invaliditetom u sistem zaštite i spašavanja.	preko 5 g.	6	-	3	18	
S5	Nedovoljno razumijevanje različitih uloga, potreba, sposobnosti i interesa žena i muškaraca, dječaka i djevočica svih uzrasta, te važnosti ravnopravnog učešća oba spola u sistemu zaštite i spašavanja.	preko 5 g.	5	-	3	15	

S6	Nerazumijevanje društva za potrebu neophodnog uključivanja zaštite i spašavanja u redovan obrazovni sistem.	preko 5 g.	7	-	5	35	
S7	Stanovištvo nije dovoljno upućeno niti educirano za postupanje u nesrećama.	preko 5 g.	7	-	5	35	
S8	Nedovoljna uključenosť nevladinog i privatnog sektora u aktivnosti zaštite i spašavanja.	preko 5 g.	6	-	4	24	
	Tehnološki faktori						
T1	Niska tehničko-tehnološka razvijenosť i opremljenosť u svim oblastima.	preko 5 g.	10	-	5	50	
T2	Zastarjelosť kapaciteta i neusklađenosť nivoa tehničko-tehnološkog razvoja u Bosni i Hercegovini i drugim zemljama.	preko 5 g.	10	-	5	50	
T3	Nedovoljno ulaganje u tehnološki razvoj u cjelini.	preko 5 g.	8	-	4	32	
T4	Informacijsko-komunikacijska tehnologija ne odgovara svjetskim trendovima.	preko 5 g.	8	-	4	32	
T5	Društvo nedaje podršku niti stimulira inovacijsko stvaralašтво.	preko 5 g.	7	-	3	21	
T6	Naučno-istraživački rad stagnira jer su nedovoljna ulaganja u ovu oblast.	preko 5 g.	7	-	4	28	
	Legalni faktori (zakonodavstvo)						
	Nedostatak zakonske regulative i zastarjelosť postojećih propisa institucija i organa BiH u	preko 5 g.	9	-	5	45	

	različitim sektorima značajnim za zaštitu i spašavanje.												
	Zakonodavstvo u Bosni i Hercegovini u cjelini nije u potpunosti harmonizirano i usklađeno sa međunarodnim propisima, prije svega Evropske unije.	do 3 g.	8	-	4	32							
	Okolišni/Environment faktori												
	Zakonski neuređena oblast zaštite okoliša na državnom i lokalnom nivou.	Do 5 g.	8	-	5	40							
	Nije urađena adekvatna infrastruktura uređenja nasipa i rječnih korita za zaštitu od poplava.	do 5 g.	9	-	5	45							
	Ne vrši se redovno čišćenje i održavanje odvodnih kanala pa dolazi do izlivanja vode i plavljenja prilikom većih padavina.	do 3 g.	9	-	5	45							
	I dalje je prisutna nelegalna, stihijska gradnja porodičnih kuća na obalama rijeka i u području vodozaštitne zone.	do 5 g.	9	-	5	45							
	Prisutan visok procenat nelegalne sječe šume što pogoduje pojavi klizišta.	do 5 g.	8	-	5	40							
	Nedostaje prilagođavanje klimatskim promjenama u smislu sistematskog planiranja tehnologije zaštite okoliša i prirodnih resursa.	preko 5 g.	7	-	4	28							

S obzirom da PESTLE analiza ima za cilj utvrditi uticaj okruženja na razvoj sistema zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini, iz predočenog se može vidjeti da je velika zastupljenost faktora koji mogu negativno uticati na razvoj i unapređenje sistema zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini. Realnost postojećeg ustavnog uređenja, politički ambijent, nedostatak volje ključnih nosilaca vlasti za cjelovit, usklađen sistem zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini otežavaju uspostavu efikasnog djelovanja u ovoj oblasti. Veliko opterećenje i ograničavajući faktor je nedovoljno izgrađeno i zastarjelo zakonodavstvo u različitim sektorima od značaja za zaštitu i spašavanje na svim nivoima, izuzetno loša finansijsko-ekonomska situacija u državi što ometa razvoj svih segmenata društva te nedovoljna afirmacija i zastupljenost tematike zaštite i spašavanja u medijima i društvu.

Pozitivan uticaj okruženja ogleda se u ostvarenoj međunarodnoj saradnji sa susjednim i drugim državama, saradnji sa međunarodnim institucijama i organizacijama i međusobnoj saradnji i koordinaciji između institucija i organa sa nadležnostima iz zaštite i spašavanja.

SWOT ANALIZA PREMA STRATEŠKIM CILJEVIMA

Strateški ciljevi:

1. Povećati preventivne i operativne kapacitete i opremljenost struktura zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini
2. Povećati stepen obuke i uvježbanosti struktura zaštite i spašavanja u skladu sa usvojenim planovima
3. Unapređivati međunarodnu saradnju i realizirati međunarodne obaveze
4. Afirmirati značaj sistema zaštite i spašavanja u društvu i jačati svijest javnosti

Strateški cilj 1: Povećati preventivne i operativne kapacitete i opremljenost struktura zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - Postojanje Okvirnog zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini - Usvajanje Odluke o postupku ostvarivanja prava na oslobođanje od plaćanja uvozne dažbine na opremu koja se stavlja u slobodan promet za organe civilne zaštite i vatrogastva 	<ul style="list-style-type: none"> - Općenito nizak stepen razvoja kapaciteta i infrastrukture (nedostatak i zastarjelost sredstava i opreme, te nedovoljna tehničko-tehnološka uvezanost struktura na različitim nivoima) - Nedostatak finansijskih sredstava za opremanje i razvoj

<ul style="list-style-type: none"> - Ministarstvo sigurnosti BiH, u skladu sa Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju nosilac i koordinator niza aktivnosti koje mogu rezultirati poboljšanju opremljenosti - Postojanje OKC BiH -112 kao ključnog čvorišta za prikupljanje, obradu i razmjenu informacija, posebno tokom nesreća 	<ul style="list-style-type: none"> - Nemogućnost korištenja finansijskih sredstava iz drugih namjenskih fondova EU - Ograničavajuće normativno-pravne odredbe i složen postupak javnih nabavki - Nepostojanje trening centara za zaštitu i spašavanje po međunarodnim standardima - Nastanak prirodne ili druge nesreće velikih razmjera koja bi mogla ugroziti infrastrukturu (objekti, sredstva, oprema) zaštite i spašavanja
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - Nabavka opreme kroz učešće u zajedničkim projektima sa međunarodnim organizacijama - Nabavka opreme putem donacija - Opremanje kroz projekte EU IPA - Pridruživanje Mehanizmu civilne zaštite EU i korištenje finansijskih instrumenata pomoći - Saradnja sa akademskom zajednicom, naučno-istraživačkim institucijama, nevladinim i drugim organizacijama u smislu utvrđivanja bolje strategije, organizacije i iskorištenosti postojećih kapaciteta 	<ul style="list-style-type: none"> - Nemogućnost praćenja velike brzine tehnološkog razvoja - Neformiranje odgovarajućih struktura za korištenje opreme - Nedostatak potrebnih ljudskih resursa - Uticaj nepovoljnih političkih prilika na razvoj kapaciteta za zaštitu i spašavanje

Strateški cilj 2: Povećati stepen obuke i uvježbanosti struktura zaštite i spašavanja u skladu sa usvojenim planovima

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - Postojanje Okvirnog zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini - Izrađen Program i plan obučavanja i osposobljavanja državnih službenika i 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatak finansijskih sredstava za organiziranje većeg broja vježbi u BiH i slanje predstavnika zaštite i spašavanja iz BiH na obuke i vježbe u inozemstvu

<p>uposlenika Institucija i organa BiH iz zaštite i spašavanja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izrađen Okvirni program i plan obučavanja i osposobljavanja u oblasti zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini, u skladu sa međunarodnim standardima - Usvojen Državni akcioni plan o hitnim slučajevima zaštite stanovništva od jonizirajućeg zračenja u slučaju vanrednog događaja, nuklearnog udesa ili nastanka nuklearne štete - Uspostava sektorske biblioteke i elektronske evidencije stručnih knjiga, relevantnih stručnih publikacija i propisa (BiH i međunarodnih) iz zaštite i spašavanja - Kontinuirano provođenje obuke u skladu sa utvrđenim propisima - Redovno provođenje vježbi iz zaštite i spašavanja - Vršenje evaluacije nakon prirodnih ili drugih nesreća i provedenih vježbi - Utvrđivanje naučenih lekcija i izrada publikacija sa navedenim prednostima i nedostacima - Ostvarena dobra saradnja sa naučno-istraživačkim institucijama - Ostvarena dobra saradnja sa Agencijom za državnu službu BiH i organizirane obuke za državne službenike i uposlenike Institucija i organa BiH iz zaštite i spašavanja - Vezano za obuke, ostvarena uspješna saradnja sa DARNS u sklopu koje su zaposlenici Ministarstva sigurnosti BiH pohađali treninge u organizaciji IAEA - Izraženo veliko interesovanje za obuke iz oblasti zaštite i spašavanja od strane državnih službenika i zaposlenika Institucija i organa BiH 	<ul style="list-style-type: none"> - Nepostojanje trening centara za zaštitu i spašavanje po međunarodnim standardima - Neprilagođenost vježbi realnom stanju na terenu u pogledu konkretne saradnje struktura zaštite i spašavanja u nesrećama - Nedostatak praktičnih vježbi za državne službenike i uposlenike Institucija i organa BiH u situaciji pojave prirodne ili druge nesreće (požar, zemljotres, podmetanje bombe i slično) - Nedostatak tačno utvrđenih procedura djelovanja i koordinacije za uspješnu evakuaciju državnih službenika i zaposlenike Institucija i organa BiH u slučaju nesreće - Nepostojanje specijalizirane mješovite jedinice na državnom nivou koja bi djelovala u pružanju pomoći u zemlji i inozemstvu, u skladu sa Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju - Neiskorištavanje utvrđenih naučenih lekcija iz vježbi i ranijih nesreća u praksi - Nepostojanje dovoljno stručnog kadra u institucijama i organima BiH za poslove civilne zaštite i spašavanja
---	---

PRILIKE	PRUETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - Učešće predstavnika zaštite i spašavanja iz BiH na obukama, treninzima i vježbama u inozemstvu - Učešće u naučnim i drugim edukativnim projektima u saradnji sa akademskim, međunarodnim, nevladinim i drugim institucijama i organizacijama - Sticanje znanja putem organizacije redovnog godišnjeg foruma u funkciji Platforme za smanjenje rizika od katastrofa u BiH - Iskorištavanje IPA programa pomoći EU u jačanju sposobnosti za odgovor na prirodne ili druge nesreće (uspostava Interventnih timova po uzoru na EU, obuke i vježbe) - Iskorištavanje drugih međunarodnih programa pomoći u obučavanju i osposobljavanju u zaštiti i spašavanju 	<ul style="list-style-type: none"> - Nepovoljan politički ambijent, nezainteresiranost entitetskih struktura zaštite i spašavanja za veću uvezanost i saradnju - Ograničavanje Okvirnim zakonom utvrđene funkcije koordinacije u provođenju planskih aktivnosti obučavanja i drugih poslova u zaštiti i spašavanju - Neusklađenost entitetskih zakona i podzakonskih propisa sa Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju - Nastanak prirodne ili druge nesreće velikih razmjera koja bi mogla ugroziti kapacitete i proces obučavanja

Strateški cilj 3: Unapređivati međunarodnu saradnju i realizirati međunarodne obaveze

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - Postojanje Okvirnog zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini - Zakonska uloga ostvarivanja međunarodne saradnje Ministarstva sigurnosti BiH - Usklađenost propisa na nivou države sa međunarodnim standardima - Potpisani sporazumi i memorandumi sa susjednim i drugim državama i međunarodnim organizacijama - Bosna i Hercegovina potpisala Konvenciju IAEA o ranom obavještanju o nuklearnoj nesreći kao i Konvenciju IAEA o pomoći u 	<ul style="list-style-type: none"> - Neiskorištenost stručnih savjeta i preporuka NATO-a i drugih međunarodnih organizacija u jačanju kapaciteta za zaštitu i spašavanje i prekograničnu saradnju - Nedostatak finansijskih sredstava za provedbu potpisanih multilateralnih i bilateralnih sporazuma i memorandumima o razumijevanju i saradnji u oblasti zaštite i spašavanja - Nedostatak operativnih kapaciteta Bosne i Hercegovine za pomoć drugim državama u prirodnim ili drugim nesrećama

<p>slučaju nuklearne nesreće ili radiološke opasnosti⁴²</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izrađeno Uputstvo o načinu i postupku prelaska državne granice prilikom primanja i/ili upućivanja međunarodne pomoći u zaštiti i spašavanju (usvojeno na sjednici Vijeća ministara BiH od 11. 06. 2009. "Službeni glasnik BiH", broj 56/09); - Ostvarena dobra saradnja i kontakti sa predstavnicima zaštite i spašavanja susjednih i drugih zemalja i međunarodnih organizacija - Kontinuirani rad na širenju saradnje u oblasti zaštite i spašavanja sa drugim državama i međunarodnim organizacijama - Dobra iskorisćenost projekata iz IPA programa pomoći EU u oblasti civilne zaštite - Dobra iskorisćenost projekata iz NATO programa pomoći (IPAP i IPP) u jačanju kapaciteta za odgovor na nesreće 	<ul style="list-style-type: none"> - Izostanak učešća eksperata civilne zaštite iz Bosne i Hercegovine u strukturama međunarodnih organizacija u oblastima od značaja za zaštitu i spašavanje
PRILIKE	PRUETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - Ostvareno bogato iskustvo kroz dosadašnju saradnju, stečena znanja za nove prilike i mogućnosti poboljšanja saradnje - Zajedničko učešće u projektima, posebno sa susjednim državama u slučajevima postojanja rizika sa prekograničnim efektima - Razmjena eksperata i predstavnika odgovarajućih struktura Bosne i Hercegovine sa oglednim sistemima zaštite i spašavanja država u Evropi i šire 	<ul style="list-style-type: none"> - Uplitanje entitetskih organa uprave za civilnu zaštitu u poslove međunarodne saradnje u zaštiti i spašavanju iz nadležnosti Ministarstva sigurnosti BiH - Politički uticaj na poslove međunarodne saradnje u domenu zaštite i spašavanja - Nepovoljne političke prilike u regionu i šire

⁴² Države potpisnice Konvencije o pružanju pomoći obavezale su se da će pružiti hitnu pomoć u slučaju radiološkog vanrednog događaja. Prema ovoj konvenciji, IAEA se obavezuje da će direktno ili uz pomoć država članica i drugih međunarodnih organizacija pružiti pomoć tokom vanredne situacije, uključujući monitoring okoliša i zraka, medicinske konsultacije i liječenje, pomoć u vraćanju izvora u prvobitno stanje i pomoć u odnosima sa medijima i javnošću.

<ul style="list-style-type: none"> - Mogućnost učešća predstavnika Bosne i Hercegovine u tijelima međunarodnih organizacija od značaja za zaštitu i spašavanje - Formiranje mješovite specijalizirane jedinice na nivou BiH, koja između ostalog, služi za međunarodnu pomoć 	
--	--

Strateški cilj 4: Afirmirati značaj sistema zaštite i spašavanja u društvu i jačati svijest javnosti

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - Postojanje Okvirnog zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini - Usvojen Državni akcioni plan o hitnim slučajevima zaštite stanovništva od jonizirajućeg zračenja u slučaju vanrednog događaja, nuklearnog udesa ili nastanka nuklearne štete - Ostvarena dobra saradnja sa menadžmentom osnovnih škola u domenu zaštite i spašavanja - Provođenje kontinuirane saradnje sa medijima - Kontinuirano informiranje javnosti o svim značajnijim događajima iz zaštite i spašavanja i davanje uputa i smjernica u slučaju nesreća putem web stranice Ministarstva sigurnosti BiH i društvenih mreža (Facebook) - Ostvarena dobra saradnja sa međunarodnim organizacijama kao potencijalnim donatorima u projektima ZIS od značaja za stanovništvo 	<ul style="list-style-type: none"> - Nepridavanje dovoljno pažnje i značaja zaštiti i spašavanju u društvu - Nedovoljna zainteresiranost medija za teme i sadržaje iz zaštite i spašavanja - Pojačana pažnja medija samo kada se nesreća desi - Neupućenost stanovništva u postupke djelovanja u nesrećama - Nedovoljna angažiranost institucija i organizacija vladinog i nevladinog sektora za edukaciju pojedinih ciljnih grupa u društvu - Nedostatak dostupnih publikacija i marketinškog materijala iz zaštite i spašavanja za animiranje stanovništva - Nedovoljna zastupljenost naučnih projekata sa tematikom zaštite i spašavanja - Nezainteresiranost i neprihvatanje saradnje sa Ministarstvom sigurnosti BiH i Ministarstvom civilnih poslova BiH od strane entitetskih ministarstava i drugih institucija u obrazovnom sistemu u vezi uvođenja zaštite i spašavanja u redovan obrazovni program škola i fakulteta - Nedostatak finansijskih sredstava za šire aktivnosti

PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - Projekti o edukaciji učenika, nastavnika i drugih kategorija stanovništva u saradnji sa međunarodnim organizacijama - Animiranje učenika za učešće u različitim aktivnostima na temu zaštite i spašavanja uz jačanje motivacije kroz takmičenje i nagrađivanje - Animirati medije za veću zastupljenost priloga o zaštiti i spašavanju u printanim i elektronskim medijima - Štampanje posebnih publikacija nakon održavanja stručnih skupova ili vježbi u zaštiti i spašavanju u vidu stručnih preporuka, smjernica i uputa usmjerenih ciljanim grupama stanovništva (đaci, planinari, izletnici, turisti) te stanovništvo u cjelini - Blagovremeno obavještavanje stanovništva o vrsti i razmjeri moguće nesreće i načinima postupanja, u slučaju da se utvrdi, na osnovu posmatranja i praćenja rizika, da postoji velika vjerovatnoća pojave nesreća, ili se nesreća desi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Politički sistem organizacije države koji usporava koži i slabi pozitivna nastojanja na afirmiranju zaštite i spašavanja kroz obrazovni sistem i šire u društvu - Pokušaji da se oblast zaštite i spašavanja svede u nacionalne okvire unatoč iskustvima da nesreće ne biraju ni države ni nacije ni bogate ni siromašne i da zajednička aktivnost i solidarnost trebaju biti imperativ - Izostanak podrške i opstrukcije od strane entitetskih struktura zaštite i spašavanja u edukativnim i propagandnim aktivnostima

SWOT analiza nam je pružila mogućnost da sagledamo koje su naše snage a koje slabosti, prilike i prijetnje na osnovu čega možemo identificirati strateške pravce budućeg djelovanja.

Snage

Koje su naše prednosti?

Naše prednosti su postojanje zakona u oblasti zaštite i spašavanja na nivou Bosne i Hercegovine koji je jasno utvrdio ulogu i nadležnosti sudionika u zaštiti i spašavanju i omogućio donošenje niza podzakonskih akata kojima su uređeni pojedini segmenti djelovanja, posebno u slučaju prirodnih ili drugih nesreća. Inicijator i pokretač izrade niza značajnih dokumenata je Ministarstvo sigurnosti BiH. Dokumenti su usklađeni sa međunarodnim standardima i prolaze iz dokumenata Evropske unije, Ujedinjenih nacija i NATO-a.

Šta je to što Ministarstvo sigurnosti BiH kao institucija dobro radi u oblasti zaštite i spašavanja?

To je svakako postojanje inicijative i okupljanje drugih institucija i organa Bosne i Hercegovine oko značajnih projekata, izrade ključnih dokumenata i provođenja aktivnosti predviđenih Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju. Ostvarena dobra saradnja sa nizom institucija i organa od značaja za zaštitu i spašavanje u Bosni i Hercegovini i inozemstvu omogućava učešće u zajedničkim projektima, vježbama i obukama te pristup fondovima.

Šta drugi vide kao naše sposobnosti i prednosti?

U analizama provedenim nakon velikih nesreća u Bosni i Hercegovini kao što su velike snježne padavine 2012. godine i katastrofalne poplave 2014. godine Ministarstvu sigurnosti BiH je odati priznanje od strane relevantnih međunarodnih institucija u domenu zaštite i spašavanja da je uspješno postići visok stepen koordinacije aktivnosti institucija i organa u Bosni i Hercegovini kao i djelovanja međunarodnih institucija. Priznanje je tim značajnije ako se uzme u obzir činjenica da se, kada je riječ o poplavama, radi o najvećoj operaciji pomoći mehanizma civilne zaštite Evropske unije u posljednjih 12 godina. Evropska komisija je na osnovu ocjena međunarodnih timova i predstavnika tima civilne zaštite Evropske unije koji su pružali pomoć Bosni i Hercegovini tokom poplava, visokim ocjenama ocijenila Ministarstvo sigurnosti BiH i u primjeni mehanizma podrške države domaćina.

Dosadašnje iskustvo i praksa su pokazali da buduće djelovanje, pored ostalog, treba usmjeriti na jačanje koordinacijske uloge Ministarstva, ali i koordinacije aktivnosti svih učesnika u sistemu zaštite i spašavanja, naročito prilikom djelovanja u nesrećama. Ova komunikacija treba da bude bazirana na međusobnom razumijevanju i povjerenju koje je neophodno dalje razvijati i unapređivati. Koordinacijska uloga Ministarstva sigurnosti BiH sadržana je u svim navedenim strateškim ciljevima i čini osnovu za njihovu realizaciju.

Slabosti

Šta bi se moglo poboljšati?

Maksimalno iskoristiti unutrašnje snage i resurse i na osnovu identificiranih slabosti za svaki strateški cilj kroz intersektoralni pristup i u saradnji sa vanjskim partnerima pomoći u njihovom prevazilaženju. Potrebno je više raditi na prevenciji i razvijanju mehanizama za smanjenje rizika i ublažavanje posljedica prirodnih ili drugih nesreća.

Šta institucija nedovoljno radi?

Evidentan je nedostatak razmjene informacija između institucija i organa u Bosni i Hercegovini na svim nivoima i više je rezultat nezainteresiranosti ostalih učesnika u cjelokupnom sistemu zaštite i spašavanja. Ipak, Ministarstvo sigurnosti BiH bi trebalo da više podstiče ovaj proces i daje dodatni impuls ostalim subjektima zaštite i spašavanja. Ove aktivnosti bi trebale rezultirati kvalitetnom bazom podataka sa izrađenim mapama i GIS kartama čemu bi trebalo posvetiti znatno više pažnje u buduću.

Šta drugi smatraju našim slabostima?

Nedovoljna efikasnost u radu kao posljedica složenog i rascjepkanog sistema organizacije što je objektivno stanje i na što se teško može uticati ali treba svakako uložiti dodatne napore ka uvezivanju elemenata sistema i poboljšanju funkcionalnosti na svim nivoima.

Šta bi trebalo izbjegavati?

Dupliranje kapaciteta što bi značilo neracionalno korištenje i tako nedovoljnih finansijskih sredstava kao i preklapanje nadležnosti što predstavlja dodatno trošenje postojećih snaga i resursa.

Ima li nešto što možemo naučiti na osnovu iskustva drugih sličnih institucija?

Iskustva drugih sličnih institucija u neposrednom okruženju ali i šire u Evropi i svijetu su veoma dragocjena kada se radi o preventivnom djelovanju koje se odnosi na osmatranje i rano upozoravanje kao i postupanje u nesrećama u fazi aktivnog odgovora i poduzimanju mjera nakon nesreće u skladu sa zakonskim nadležnostima.

Prilike

Gdje se nalaze dobre prilike?

Velika šansa za Bosnu i Hercegovinu koju treba što prije iskoristiti je pridruživanje Mehanizmu civilne zaštite EU i korištenje finansijskih instrumenata pomoći. Potpisivanje Sporazuma između EU i Vijeća ministara BiH, prema zahtjevu EU, zavisi od realizacije pripremnog programa civilne zaštite za Bosnu i Hercegovinu. Treba uložiti maksimalne napore da što prije dođe do potpisivanja ovog sporazuma što bi dalo dodatni podsticaj za jačanje i unapređenje zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini.

Pored toga, na putu približavanja Evropskoj uniji za Bosnu i Hercegovinu je od posebnog značaja dokument Evropskog partnerstva koji je obavezujući i ključni referentni dokument u cjelokupnom procesu stabilizacije i pridruživanja sve dok Bosna i Hercegovina ne dobije status kandidata. Ovim dokumentom su definirani elementi saradnje između Evropske unije i Bosne i Hercegovine i utvrđeni prioriteti koji se, između ostalog, odnose i na sektor sigurnosti, obaveze i odgovornosti Ministarstva sigurnosti BiH ali i drugih institucija i organa Bosne i Hercegovine. U Srednjoročnom planu Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine 2016–2018. godine je istaknuto da je neophodno u okviru nadležnosti Ministarstva sigurnosti BiH jačati ulogu Sektora za zaštitu i spašavanje, posebno OKC BiH-112 koji je u službi zaštite građana Bosne i Hercegovine.

Koji su to interesantni trendovi sa kojima ste upoznat?

Edukativni projekti i sticanje znanja koje uključuju saradnju sa različitim kategorijama stanovništva, prije svega, ranjivim i u većoj mjeri ugroženim u slučaju prirodnih ili drugih nesreća kao što su djeca, starije osobe i osobe sa invaliditetom. Zanimljivi su i nadasve korisni edukativni projekti u obrazovnom sistemu u koje su uključeni đaci i nastavnici u osnovnim školama i koji se realiziraju uz podršku međunarodnih organizacija.

Prijetnje

Koje su to prepreke boljem radu i poboljšanju učinka djelovanja?

Veliki uticaj politike koja postaje glavni kočničar uvezanog djelovanja institucija i organa na svim nivoima u Bosni i Hercegovini.

Da li je institucija pod pritiskom kao posljedica promjene okolnosti, zahtjeva/očekivanja? Da li promjene u tehnologiji ugrožavaju našu poziciju?

Ministarstvo sigurnosti BiH, također i druge institucije i organi u sistemu zaštite i spašavanja su pod velikim pritiskom u slučaju prirodnih ili drugih nesreća usljed prevelikih, često nerealnih očekivanja javnosti koja nema uvid u nedostatak dovoljno obučenog ljudstva i materijalnih sredstava ali i poteškoća u međusobnoj komunikaciji i saradnji te nadležnosti institucija.

Pored toga, brzina tehnološkog napretka u svijetu stvara probleme nekompatibilnosti naše zastarjele i nedovoljne opreme pa je neophodno iznalaziti nove načine nabavke savremene opreme. Oni uključuju kupovinu opreme na osnovu planiranja dodatnih sredstava u budžetu, donacije bazirane na bilateralnim sporazumima i potpisanim memorandumima o uzajamnom pružanju pomoći i donacije kroz saradnju u zajedničkim projektima sa međunarodnim organizacijama koje po osnovu svog mandata učestvuju u misijama pomoći, posebno usmjerenim prema manje i srednje razvijenim zemljama nakon nesreća.

Resursi i kapaciteti potrebni za postizanje ciljeva

Polazna osnova za realizaciju zacrtanih strateških ciljeva i programa je postojanje Okvirnog zakona o zaštiti i spašavanju, odnosno postojanje zakona Institucija i organa Bosne i Hercegovine koje su obuhvaćene ovim Programom razvoja, shodno njihovoj nadležnosti u zaštiti i spašavanju kao i podzakonskih akata i niza značajnih dokumenata koji iz njih proizlaze a uređuju pojedine segmente u ovoj oblasti. Time su stvorene pravne pretpostavke za efikasno djelovanje u prirodnim ili drugim nesrećama. Oni su uglavnom harmonizirani sa međunarodnim propisima u oblasti zaštite i spašavanja, prije svega, Evropske unije i Ujedinjenih nacija na koje se u radu oslanjamo. Bitan element je i provedba reforme javne uprave na koju se Bosna i Hercegovina obavezala u cilju bržeg napredovanja u članstvo Evropske unije a koja ima odraza na sigurnosni sistem kroz zahtijevano unapređenje kapaciteta za donošenje politika i koordinaciju, javne finansije, ljudske potencijale, institucionalnu komunikaciju i informacione tehnologije.

Mada su resursi i kapaciteti za postizanje zadatih ciljeva ograničeni, potrebno je, shodno smjernicama Evropske unije, osloniti se najprije na vlastite snage i putem bolje organizacije rada, racionalnijeg korištenja kapaciteta i povećanja kvaliteta i efikasnosti rada zaposlenih provoditi planirane aktivnosti. Aktivnosti planirane strateškim programima u sklopu realizacije strateških ciljeva će biti finansirane iz budžeta Institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine i donatorskih sredstava.

Strateški ciljevi, strateški programi i planirane aktivnosti utvrđeni ovim Programom razvoja će biti realizirani od strane Institucija i organa Bosne i Hercegovine koje imaju svoju ulogu i odgovornost u njihovom provođenju i stvaranju pretpostavki za jačanje sigurnosne politike općenito. Pri tom je neophodno utvrditi prioritete, raspodjelu resursa tehničko-tehnoloških i drugih materijalnih kapaciteta i ljudskih potencijala te posebno osigurati mehanizme praćenja provođenja zacrtanih aktivnosti i evaluaciju postignutih rezultata. Svaka Institucija nadležna za provođenje pojedinih aktivnosti planiranih ovim programom, odgovorna je za njihovu realizaciju te saradnju i koordinaciju sa drugim Institucijama u oblasti zaštite i spašavanja kao i izvještavanje o napretku njihove provedbe. To nije lak zadatak, ali zahvaljujući našim snagama slabosti se mogu dobrim dijelom prevazići a navedene prilike iskoristiti kako bi umanjili prijetnje iz ove analize. Na prijetnje teško možemo uticati, ali ih zajedničkim naporima možemo ublažiti. Jedino nije moguće uticati na pojavu nesreća velikih razmjera, što predstavlja prijetnju koja se može donekle ublažiti ako se iskoriste postojeće snage i moguće prilike.

Iz prethodne analize možemo utvrditi da gledajući u cjelini sve strateške ciljeve, snage nadilaze slabosti a prilike prijetnje. Međutim, posmatrajući strateške ciljeve pojedinačno, to nije slučaj. Kod prvog i četvrtog strateškog cilja (povećati preventivne i operativne kapacitete i opremljenost struktura zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini; afirmirati značaj sistema zaštite i spašavanja u društvu i jačati svijest javnosti), slabosti su nešto više izražene u odnosu na snage. Ipak, uzimajući u obzir ukupno izgrađen sistem i odnose svih subjekata zaštite i spašavanja, može se zaključiti da postoji dobra osnova da u narednom petogodišnjem periodu uspješno realiziramo utvrđene strateške ciljeve.

Praćenje i procjena provedbe Programa razvoja

Program razvoja će se realizirati kroz strateške planove Ministarstva sigurnosti BiH i planove zaštite i spašavanja institucija i organa Bosne i Hercegovine, odnosno kroz godišnju realizaciju i procjenu provedenih aktivnosti i globalnog napretka na kraju svake godine.

Strateški ciljevi su razrađeni kroz strateške programe koji sadrže aktivnosti od čije provedbe će zavisiti stepen realizacije Programa razvoja. Za svaki strateški program su utvrđeni nosioci aktivnosti, vremenski rok za realizaciju, indikatori uspješnosti i neophodna finansijska sredstva.

Praćenje realizacije će se provoditi kontinuirano kvartalno i godišnje od strane imenovanih osoba institucija i organa Bosne i Hercegovine koje će izvještavati Ministarstvo sigurnosti BiH o stepenu provedbe planiranih aktivnosti. Odgovorne osobe će dostavljati izvještaj o postignutim rezultatima i ukazati na eventualne probleme.

Radi uspostavljanja identičnog načina izvještavanja, Ministarstvo sigurnosti BiH će utvrditi jedinstven obrazac kao ustaljenu formu izvještavanja institucija i organa Bosne i Hercegovine. Planirano je i povremeno održavanje radnih sastanaka nosilaca aktivnosti na kojima će se putem neformalnog izvještavanja predstaviti postignuti napredak u implementaciji Programa razvoja. Ministarstvo sigurnosti BiH će, na osnovu dostavljenih izvještaja, vršiti ocjenu stepena realizacije i ukoliko bude potrebno predlagati korektivne aktivnosti u cilju unapređenja implementacije. Ministarstvo sigurnosti BiH će u saradnji sa institucijama i organima Bosne i Hercegovine uključenih u Program razvoja pratiti i koordinirati realizaciju ovih aktivnosti tokom cjelokupnog petogodišnjeg perioda i o tome redovno godišnje informirati Vijeće ministara BiH te predlagati naredne mjere i aktivnosti.

Nakon isteka roka predviđenog za provođenje Programa razvoja izvršit će se konačna, finalna evaluacija koja će sadržavati analizu implementacije, preporuke, zaključke, naučene lekcije. Na osnovu ovoga definirat će se novi zadaci i utvrditi smjernice za buduće djelovanje.

11

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

11